

Razgled po svetu.

RUSIJA.

— Srednji del mesta Potock v provinciji Vitebsk, enega najstarejših mest države, je uničil požar. Povzročena škoda je zelo občutna. Mesto je bilo sedež stare knežje rodbine in pod poljskimi kralji cvečote trgovišče. Požgano mesto šteje 20,000 prebivalcev, od teh je polovica Judov.

— Pater Gregorij Pekov obsojen je od svetega sinoda (najvišje ruske cerkvene oblasti) na tri mesece samostanskega zapora, ker je v listu "Resnica božja" razpravljal in razširjal socialistične nauke. Ker je omenjeni duhovnik kandidat za prihodnjo dumno, ne bo mogel biti izvoljen poslancem.

AVSTRO-OGRSKA.

— Avstro-ogrski minister za zunanje stvari, baron Aehrenthal, imel je razgovor z nekim angležkim častnikom glede bodoče mirovne konference v Haagu. Minister je izjavil, da se ne more določno izraziti o predmetu, ker se ni še posvetoval z ruskim profesorjem Martens iz Petrograda, ki bo odposlan v Haag na konferenco; prepričan pa je, da bo Avstrija na konferenci postopala složno z Rusijo, katere zaveznica je. Minister je mnenja, da se na mirovni konferenci ne bo razpravljalo o upravljanju razoroženja. Avstrija je za to, da bi se konferenca vršila poleti; če se pa druge države zjedinijo na kak drug čas, pa se temu ne bo protivila. — Kakor je iz teh ministrovih besed posneti, ne marata Avstrija in Rusija slišati o nobenem razoroženju, in se bosta še nadalje zavzimali za oboroženo silo, za stalno vojno, ki nalaga prebivalstvu toliko denarnega in krvnega davka, in pod katerim bremenom ravno Avstrija in Rusija najhujše ječita. Pa kaj briga to visoke gospe — njim je le za čast, da se lahko na zumaj pobahajo z uniformiranimi sužnji, ki varujejo njih "dragoceno" življenje! Ta čast pa je jako dvomljive vrednosti, posebno še, ako se pomisli, da mora radi iste stradati toliko tisočev in se trumoma izseljevati v nepoznane kraje za kruhom, kar bi pa izostalo, ako bi se neštevilni milijoni, ki se vsako leto izdajo za vojaštvo, uporabili ljudstvu v prid in za občekoristne namene.

NEMČIJA.

— Nemška vlada se poslužuje v svoji zmedenosti najsmehljivejših sredstev, da zatre svobodnejše gibanje, ki se je pokazalo v nemškem ljudstvu. Kakor puran, tako tudi ponižni lakaji cesarja Viljema sovražijo rdečo barvo. Dvanajst socialističnih zborovanj, ki so bila okrašena z rdečimi zastavami, je vlada razpustila. Neki inženir, ki je na svoji hiši razobesil rdečo zastavo, je bil aretiran. Ravnotako je bilo aretiranih 500 oseb, ker so imeli rdeče ovratnike, rdeče trakove itd. Aretirana je bila tudi neka gospa, ki se je predrznila, svojemu psu pripeti na vrat rdeč trak. Vlada je neumorno delavna in pridno razpušča socialistična zborovanja. Glasom častniških poročil je bilo prepovedanih 26 delavskih zborovanj, čeprav so bila policiji naznanjena pravočasno. V volilni borbi je bilo dosedaj razpuščenih 58 zborovanj, večinoma socialističnih, le nekaj je bilo med temi ultramontanjskih in poljskih. 62 obtožb radi razžaljenja veličastva (cesarja), 18 radi hujskanja k

stanovskemu sovraštvu in 139 radi kaznivih izrazov dvignjenih bo po policiji na podlagi zapisov, ki si jih je zabeležila na raznih volilnih zborovanjih. — Iz vsega tega je razvidno, da izvršuje vladna, cesarju prodana klika na Nemškem v tem volilnem boju skoro hujši terorizem na volilee, kakor v absolutistični Rusiji.

Neki odlični sodrug, uprašan, kaj bo pač cesar storil, ako podleže v tem boju vladna stranka, je izrazil svoje mnenje tako-le: "Kakšne korake bo cesar storil, tega ne morem vedeti. Čujemo, da se za volilni boj zelo zanima, in da dobiva vsak dan o njem poročila. Če ima namen, poseči vmes s kakim državnim prevratom, ne morem reči. Bržkone tega ne bo storil. On ni mož za državne prevrate, kakor tudi ne njegov kancelar Buelow. S tem samo strašita. Če se bodo razmere kedaj tako poostriale, bosta se oba upognila ljudski volji. Do odprave splošne, jednake volilne pravice ne bo prišlo, ker to bi pomenjalo revolucijo. Mi socialisti stojimo šele v pričetku boja, ki bo trajal kakih dvajset let. Morda zmaga za sedaj še vlada s svojim nasiljem, a konec boja je gotov; brezdvomno bo izšla iz tega boja kot zmagovalka ideja napredka, ideja socializma. Če se je nemško ljudstvo moglo iz lastne moči povzpeti do najvišjih trgovskih in znatvenih višav, potem se bo moglo tudi samo vladati in ni mu treba več trpeti "kralja ali cesarja po božji milosti" in samovoljne vlade ene osebe."

ŠVICA.

— Švicarska republika, ki meji na Francijo, hoče slediti svoji sosedinji. Več švicarskih kantonov, v katere je republika razdeljena, posvetovalo se je o stavljenem predlogu gledé popolne ločitve cerkve od države. Gotovo je že danes, da pride v doglednem času tudi na Švicarskem do kulturnega boja, kakoršen se vrši na Francoskem. Bezdvomno bodo sledile Franciji prej ali slej tudi ostale države, v katerih še ni ločitev izvršena.

KITAJSKO.

— Vesti o uporih na Kitajskem, naperjenih zlasti proti sedajni vladarski rodbini, se potrjuje. Izbruhnilo je že več ustaj, posebno v onih pokrajinah, kjer vlada najhujša lakota. Ustaške čete brojijo več tisoč glav. Vlada je poslala v nemirne kraje več vojaških polkov, da udušijo upore s silo, — mesto da bi lačnemu prebivalstvu poslala živil. Sicer je res najboljšje sredstvo proti lakoti to, da se stradajoče pomori; stem se lakota najhitreje in najceneje odpravi!

SRBIJA.

Na dvornem balu v Belemgradu pripetil se je "nezaslišan" škandal — kakor poročajo nemški listi. Princezinja Viktorija Ratibor, hči nemškega poslanika v Belemgradu, je plesala s princem Aleksandrom, drugim sinom srbskega kralja Petra. Nankrat se odtrga od svojega plesaleca, steče vsa razburjena k svoji materi in ji pripoveduje, da jo je prine "razžalil". V čem je obstala razžalitev, o tem viri molče; bržkone ji je povedal kaj pikantnega. — kaj takega, kar tudi "nedolžne" moraliste okrog "Glas Naroda" silna razburja!

FRANCOSKO.

— Ministerstvo je odobrilo predlog, s katerim se razveljavlja določba, da je smatrati službo

božjo za javen shod, ki ga je treba naznaniti politični oblasti, kakor določa postava iz leta 1881. Na ta način je ustvarjen nekak modus vivendi, na podlagi katerega bo možno tudi v bodočnosti opravljati službo božjo v cerkvah, čeprav bi papež vztrajal na sedajnem stališču.

— Važen korak so storili nekateri pametnejši in zmernejši francoski škofje. Ti so predložili papežu načrt, kako bi cerkveni boj, ki je postal že vsem več ali manj neprijeten, a najbolj pa cerkvi sami, — hitreje prišel do svojega zaključka. Škofje so predlagali, naj bi se Vatikan sploh odpovedal vsemu cerkvenemu premoženju, ki ga je francoska vlada sekvestrirala (to se pravi: postavila pod državno nadzorstvo). Temu nasproti pa bi naj vlada jamčila za prostost in svobodo službe božje (tak zakon je vlada že sklenila, kakor v prvem odstavku poročamo), in ustavila naj bi tudi vse že vpeljane procese. Papež premišljuje sedaj o tem načrtu. Ta načrt je zato značilen, ker dokazuje, da ne odobravajo vsi duhovniki papeževe sedajne trmoglave politike v boju s Francijo.

BELGIJA.

Mednarodni socialistični biro v Bruselu je te dni izdal okrožnico za prihodnji mednarodni socialistični kongres, ki se bo vršil od 18. do 24. avgusta t. l. v Stuttgartu na Nemškem. Na tem kongresu bodo po svojih delegatih zastopane vse socialistične stranke in delavske organizacije celega sveta.

Kakor govori okrožnica, bode kongres pretresal več važnih vprašanj: militarizem, mednarodni konflikti, sorodnost med socialističnimi delavskimi in trade union organizacijami, kolonialna politika, naseljevanje in izseljevanje delavcev etc.

DANSKA.

Neznatni socialistični poraz pri zadnjih volitvah na Nemškem so pokrili vrli volilci na Danskem. Pri volitvah v številne občinske in mestne zastope je bilo zadnje tedne izvoljenih 1500 socialistov.

Danske konservativce je ta sijajna zmaga neki grozno poparila.

Ameriške vesti.

Potres na Jamajki.

(Zakasnelo.)

Dne 15. t. m. bil je na otoku Jamajki velikanski potres, ki je glavno mesto Kingston, ležeče na morskem obrežju, skoro popolnoma razdejalo. Katastrofa ni nič manjša kakor ona v San Francisco ali v Valparaiso. Škode je okrog \$25,000,000, kakor zatrjujejo razna poročila. Ubitih je 1200 ljudi, mnogo pa ranjenih. Prebivalstvo beži z otoka, ker se potresni sunki še vedno ponavljajo. Število mrtvih in ranjenih je morda še večje, a se ne da natančno dognati, ker leži mesto v razvalinah. Pravijo, da se svet tamkaj pogrezuje v morje in da je že celo obrežje otokapod vodo.

Ameriška mornarica, obstoječa iz pet bojnih ladij pod poveljstvom admirala Davisa, prinesla je nesrečnemu prebivalstvu prvo pomoč, a ošabni angleški guverner otoka odklonil je pomoč Amerike. Prebivalstvo mesta Kingstona je bilo vsled tega ogorčeno in je dajalo svoji nevolji duška z najostrejšimi protesti. Tudi vlada v Washingtonu je bila rozoča-

rana vsled takega početja guvernerja. Anglija se je prala in oproščevala na vse načine, in kakor se sedaj sliši, je stvar poravnana; na otoku delujejo zdaj ameriški zdravniki in razne dobrodelné družbe.

— Tudi v enem delu Vzhodne Indije, spadajoče pod dansko pokroviteljstvo, bil je strašen potres in sicer prej kakor na Jamajki. Tam je dne 11. t. m. otok Simalu morje skoro popolnoma pogoltnilo in zgubilo 1500 ljudi svoje življenje.

— Zemlja se v zadnjem času nahaja v nekakem nemirnem stanju; kajti od vseh strani prihajajo poročila o potresih in o izbruhih ognjenikov.

Petrolejski vrelci v Texas.

Zadnji veliki potres na otoku Jamajki je tudi na petrolejske vrelce v državi Texas močno uplival. Moč teh vrelcev se je skoro za polovico zmanjšala. Drugi dan po potresu je 17 vrelcev v Texasu in Louisiani popolnoma usahnilo, pri ostalih pa se je produkcija znižala za 45%. Ravno taka prikazen se je izvršila tudi po potresu v Valparaiso v avgustu lanskega leta.

Grof Auersperg.

Prince Franc Marija Janez Jozef Auersperg, sin bivšega avstrijskega ministerskega predsednika (v letih 1870), prišel je pred osmimi leti v Ameriko — radi dolgog. Najprej se je učil zdravništva, potem pa se je poročil s hčerjo milijonarja Hazard, ki je plačal zanj za pol milijona dolarjev dolgog. Tasi pa je sedaj odločno zahteval, da naj njegov grofovski zet prične s kako trgovino, kar je ta res pričel, in sicer s prodajo — raznovrstnih predmetov za snaženje.

Toda trgovino je opremil čisto grofovsko; samo opremljenje prodajalnih prostorov je stalo \$25,000. Grof pa se je kmalu izkazal kot slab trgovec ter je bajto zaprl. Sedaj živi radi bolehnosti v Meksiki in se bo baje posvetil rudarstvu. Njegov tast pa je spoznal, da je vsekako boljše, če se tast sploh z ničemer več ne ukvarja, in da je zanj (za Hazarda) oziroma za njegov žep veliko boljše in cenejše, da ga raje brez dela preživlja. V ostalem pa je grof Auersperg čisto "fest fant" in kot mož in tast vreden vse časti.

Panama.

Zvezna vlada se je odločila, zavrniti ponudbo trvdce Oliver & Bangs, ki se je obvezala, izvršiti dela pri gradnji kanala 6¼% ceneje, kakor pa je proračunjeno, in sicer le glede solastnika tvrdeke Bangsa. Če hoče Oliver svojo ponudbo vzdržati, mora se z Bangsom razdružiti. Bangsa vlada zato ne mara, ker je stal svoječasno v trgovski zvezi s kontraktorjema Greene in Carter, ki sta vlado za en milijon dolarjev opeharila. Zato mislijo, da tudi Bangs ni nič boljše.

Požar.

Tovarna "Coheco Manufacturing Co." v Dover N. H. se je dne 26. jan. užgala. 500 oseb, ki so bili v tovarni uposleni, se je nahajalo v smrtni nevarnosti. Mnogo delavcev se je moglo le na ta način rešiti, da so poskakali s 4. nadstropja. Neki mož je pripovedoval, da je bilo v 5. nadstropju že mnogo mrličev, ko se je njemu posrečila rešitev.

Kapitalistični umori.

— V Stuart premogokopu, Fayetteville, W. Va., je 29. z. m.

eksplozirala prah (dust). Do 65 premogarjev je mrtvih — med njimi 20 inozemcev — in veliko številno ranjenih. — W. Virginski rudniki so pravcata klavnica za delavce. V enem letu je eksplozija plina, prahu in dinamita takaj umorila nad 80 rudarjev.

— V Saarbruecku vladnem premogokopu, Nemčija, je bila 28. z. m. strahovita eksplozija plina. 148 mož je mrtvih. Trupel še niso spravili na svetlo.

— V Armourjevi klavnici v Chicagi se je v pondeljek razletel kotel, v katerem se je kuhala amonijak. Pet delavcev je mrtvih in štirje ranjeni.

20 rudarjev ubitih.

— V nekem rovu "Colorado Fuel and Iron kompanije" v Primero, Colo., ubitih je bilo dne 23. jan. dvajset rudarjev vsled eksplozije. Nesreča se je zgodila zjutraj ob treh v glavnem vходу, povzročena bržkone vsled razstrelbe prahu. Jamič (shaft) se je udrl, in dolgo časa ni bilo mogoče najti rova. Žene in otroci rudarjev so takoj prileteli na kraj nesreče, ko so zaslišali močan pok, ter so tamkaj bolestno vili roke in obupno pričakovali začetka rešilne akcije. Ponesrečenci so sami naselejenci: Italijani, Slovani in Japonci. Coloradske Novice poročajo, da se med temi nahaja tudi nekaj Slovencev.

Umrl.

je 20. t. m. v norišnici v Folsom, Kans., Frank Kranc, član društva "Zvestoba" št. 35 v Chicopee, Kansas, in S. N. P. Jednote. Pokojnik je bil 25 let star, doma od sv. Martina na Stojskem.

Lokalne novice.

Roparski napad.

Na Adams street mostu bil je ne dolgo tega napaden farmer F. Esau iz Fargo, N. D., od treh roparjev, ki so mu odvzeli \$275 denarja. Eden izmed napadaleev je farmerja udaril po glavi z revolverjem, druga dva pa sta mu odvzela denar. Ko so mu hoteli sneti še diamantni prstan, prišli so nasproti neki ljudje, in tolovaji so zbežali.

Igra vzrok uboja.

17letni Aleš Salinsky s števil. 449 Desplaines cesta v Chicagi, spril se je pri igri dne 26. jan. s 33 let starim Vojekom Stock s števil. 478 W. Monroe ceste. Tekom prepira ustrelil je Salinsky svojega tovariša v levo oko. Stock je bil nato prenešen v County bolnico, kjer je kmalu izdahnil. Ubijalec je pobegnil, a še isti dan o polnoči bil prijet in izročen sodniji, da se bo zagovarjal radi ubojstva.

Domača zabava.

— Čičaške Čitalnice se vrši v soboto zvečer dne 2. februarja t. l. Začetek točno ob 8. Vsi dobrodošli.

— Drugi dan, toda ob dveh popoldne, pa je redna mesečna seja Čitalnice, na kar se vsi člani opozarjajo in se prosijo, da se seje polnoštevilno udeležé.

Mnogim zdravilom se pripisuje moč, da olajšajo revmatizem, ne vragljo in enake bolečine. "Pain-Expeller" pa združuje v sebi vse dobre lastnosti in prekaša vsa druga zdravilna sredstva, ker isti je dosedaj najboljšje zdravilo. — Steklenica 25 in 50c.

Za Gregorčičev spomenik.

Ivan Gregorčič... \$ .50
Člani društva "Sokol" v Ely nabrali na veselici... 5.20

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

PRVI DEL.

(Nadaljevanje.)

II.

"Ti bi je potem vsaj več ne ljubil."

"Ah, ne," je rekel Konrad Sezanski z izrazom neskončne bolesti, "ljubil jo bom vedno, kakor jo ljubim zdaj."

Vzpričo te bolesti je devinski vladar umolknil in se s tihimi koraki odstranil. Stopil je v drugo sobo, kjer je naletel na več plemskih gospa. Vse so se začudile njegovemu prihodu in ena je hotela steči v drugo sobo. A Juri jo je zadržal.

"Moji soprogi ni treba povedati, da sem tu," je rekel precej neprijazno. "Prišel sem semkaj, da bi govoril z Nikolajem Rogonjo. Sporočite mu, da čakam tukaj."

Dvorske dame so se odstranile; kmalu potem je vstopil Nikolaj Rogonja. Svoje dni je bil Nikolaj na dvoru oglejskih patrijarhov visoko v čisljih; veljal je za najznamenitejšega pesnika, a tudi za najlepšega moža. Le z veliko žalostjo je prenašal zdaj svojo usodo; bolelo ga je, da je bil pozabljen kot pesnik; še bolj ga je bolelo, da je že naredila starost konec njegovim ljubavnim uspehom. Oblačil se je pa še vedno z največjo skrbnostjo; njegova obleka je bila polna pestrobodnih trakov, črna brada in dolgi črni lasje pa skrbno negovani.

"Poklicali ste me, milostivi gospod," se je oglasil Nikolaj, ko je nekaj časa molče čakal odgovora devinskega vladarja.

"Govoriti imam s tabo, Nikolaj."

"Verjamem."

"Kaj morda veš, o čem da hočem s teboj govoriti?"

"Tega pač ni težko uganiti."

Juri je srepo zrl Nikolaju v oči. Spoznal je, da je Nikolaj pripravljen na ta razgovor in da ga ni presenetil poziv na ta sestanek.

"Ti si tudi eden izmed tistih, ki pravijo, da so mi zvesti in vdani, a komaj čakajo, da mi zaderó meč v srce. Ali že veš, da me je zapustil nekdanji moj varih, Tomaž Retinski, in da mi je za slovo še grozil."

"Gotovo ste storili kaj zlega ali kaj nespametnega," je ravnodušno odgovoril Nikolaj.

"Kako moreš Ti tako govoriti? Tomaž je vendar tvoj sovražnik."

"Meni je sovražnik, ali vam je prijatelj?"

"Pusti to modrovanje. Prijatelj ali sovražnik — Tomaž me je užalil in ponižal; moje potrpežljivosti je zdaj konec. Zato poslušaj in ubogaj me."

"Za sedaj bom samo poslušal."

V očeh devinskega vladarja je zažarel zopet tisti plamen, ki se je pojavil vselej, kadar je zadel na odpor. Nikolaj pa se ni ganil in je tako mirno vzdrževal te poglede, da je naposled Juri povsilel oči.

"Jutri, Nikolaj, odideš ti v Oglej in popelješ s seboj tistega otroka, kateremu si posvetil svojo skrb in svoje varstvo."

"Katerega otroka?"

"Čemu vprašuješ tako neumno," je vzkrikel Juri. "Tistega otroka, s katerim sta me ti in moja umrla mati združila za vse življenje. Tistega otroka, ki je postal moja žena tedaj, ko je bila tvoja in moje matere volja zame zapoved." In trpkó je dostavil: "Ti in moja mati sta zaprjavila mojo svobodo, moj varuh Tomaž pa moje privilegije."

"Tedaj, ko ste se Vi po volji svoje matere, po mojem in svojega varuha nasvetu poročili s Hemo, takrat je še eksistirala oporoka batizanskega Sponheima, da dobi njegova hči sedem graščin na Goriškem, na Koroškem in na Furlanskem."

"O, kajpak," se je rogajl Juri. "Stari Sponheim je moral biti jako prekanjen mož. Zagotavljal vas je, da dobi Hema sedem graščin in da ima že narejeno oporoko. A ko je umrl, ni dobila Hema, ničesar njenih sestri pa sta dobili vsa posestva."

"Hema je vse ljubezni vredna

žena —"

"Ki jo pa jaz sovražim iz vsega srca."

Nikolaja so te divje besede pretresle in žalosten je vprašal:

"Zakaj jo sovražite, milostivi gospod? Ko bi jo poznali, bi jo gotovo ljubili."

"Jaz je ne poznam in je tudi nečem poznati. Sovražim jo, kakor bi sovražil verigo, če bi bil vanjo uklenjen; sovražim jo, kakor vse, kar se upira moji volji. Hema je zame jez, ob katerem se ustavi in razbije vsak moj namen. Da me niste ž njo poročili, bi bila danes polovica Istre že moja. Ali te nič ne peče vest, da si dvanajstletnega dečka poročil s sedem let staro deklico? Dovolj je že, da me je zadel nesreča; na vsak način pa nečem več videti te ženske, ki stoji kakor zid ob moji strani in onemogoča vsako mojo željo."

Nikolaj je pozorno motril devinskega vladarja. Na njegovih ustnih je trepetal rahel usmev in z nekako sarkastičnim glasom je rekel:

"Nisem vedel, da si hoče devinski vladar potom ženitve razširiti deželo in pridobiti novih graščin. Ali hočete morda posmemati svoje ga polstrica, ki se ženi iz spekulacije, ki je po petih svojih ženah že popeteril svoje imetje in se ravno zdaj pripravlja, da pošlje tudi peto ženo v samostan in se šestič oženi?"

Juri je stal pred oknom in je molčal, Nikolaj tudi ni čakal odgovora, nego je mirno nadaljeval:

"Kaj pa se je zdaj naenkrat zgodilo, da se hočete kar nagloma iznebiti svoje žene? Kaj se vam tako mudi? Ali vam je mar objubljena kaka kraljevska krona?"

"Ni treba, da bi mi bila objubljena kraljevska krona. Moja volja je, da gre Hema v Oglej. In tudi to ti rečem, Nikolaj: čuvaj se me in pazi, da dobro in točno izvršiš moje ukaze. Jutri odpelješ Hemo v Oglej, zapomni si to."

"Milostivi gospod, jaz ne pojdem v Oglej in tudi Vaše soproge ne odpravim ne tja in sploh nikamor izven devinskega ozemlja. Njeni sestri sta se lahko ločili od svojih mož, ker sta bogati; Hema bi postala pravna sužnja, če bi zapustila Devin. Vaši vitezi so ji vdani in zato nimate poguma, pripeljati v grad druge žene, dokler je ona tu; a če bi zapustila Devin, bi v tem starodavnem gradu hitro kraljevala druga ženska. In zato jaz Vaše soproge ne popeljem nikamor."

Juri je bil tako presenečen, da nekaj trenutkov ni mogel priti do sape. Potem pa je divje zakričal:

"Ali hočeš, da te na mestu ubijem, predrzneš brezstidni? Moja volja je in ukazujem ti, da popelješ Hemo jutri v Oglej. Edina stvar, ki te briga, je moj ukaz. Kake namene imam, to ni tebi nič stvar. Ali hočeš morda, da ukažem svojim hlapcem, naj izpolnijo mojo voljo, in naj zvezano pripeljejo Hemo v Oglej?"

"Tega ne bodeste storili."

"Če treba, gorim tudi to."

V tem trenutku je bela roka odgnila težko zaveso, ki je zakrivala vhod v sosedno sobo in čul se je tresoč ženski glas:

"Gospod Nikolaj, jutri odpotujete v Oglej."

Juri se je naglo obrnil proti vratom, ali videl ni ničesar drugega, kakor rahlo gibajoče se zaveso. Nekaj hipov je gledal Nikolaja, kakor bi ga hotel vprašati, kaj da to pomeni, potem pa mu je molče pokazal hrbet in je odšel.

III.

Bila je že noč, ko je prišel devinski vladar na dvorišče svojega gradu. Na morju je ležala megla in ostra burja je brila po kraški ravnini. Hasan je pri velikih vratih pričakoval svojega gospodarja. Za uzdi je držal konja in kobilo; kobila je bila črna ko noč, konj pa tako bel kakor sneg, oba pa čist arabške krvi.

"Lepa si, moja Vihra," je mrmral Juri, gladeč črno kobilo, "in hitra si kakor burja. Nocoj zdivjava, kar se da in kmalu bodeva pozdravila lepo Katarino."

Juri je skočil na Vihro in ognjevita kobila se je vzpenjala, da se je

moral jezdec globoko nagniti na njen vrat. —

"Le potrpi, Vihra, najina pot je dolga in jaz nečem, da bi prišla brez sape pod okno Katarino."

Hasan je med tem zaprl vrata in zdaj sta devinski vladar in njegov suženj zdirjala proti furlanski meji, da so se delale iskre in kakor bi tekmovala, kdo da pride prej na cilj.

Sele čez uro sta nehala dirjati in zdaj se je Juri obrnil do svojega suznja ter mu z rezkim glasom rekel:

"S teboj nisem bil danes zadovoljen, Hasan. Dvajsetleten človek mora bolje streljati na lok, kakor znaš ti."

"Ni mogoče gospod," je odgovoril Hasan, "krive so zapestnice." Pri teh besedah je pokazal Hasan zapestnici, ki jih je nosil kot znamenje sužnosti.

"Daj se krstiti in jutri ti snamejo zapestnici."

"Tako je tudi Vaš papež rekel bagdadskemu kalifu Aserju. Ali veste, kaj mu je ta odgovoril? Rekel mu je, da postane v tistem hipu kristjan, čim postane papež mohamedanec."

Juri ni razumel za njegovo vero prezirljivega smisla teh besedi. Zasmajal se je glasno in dejal brezskrbno:

"Pa bodi kar hočeš; ali bodi že suženj ali svobodan mož, mohamedanec ali kristjan, glej, da boš znal bolje streljati na lok."

"Pšica je orožje, ki jo vodita oko in veter," je pripomnil Hasan; "pest je zanesljivejša, ker se ne loči od roke."

"Časih je orlovo gnezdo tako visoko, da ga ne doseže nobena roka in da more priti do njega samo pšica."

"V moji domovini so kače, ki jedo samo jajca orla-velikana, ki postavlja svoja gnezda na tako visoke skale, da jih ne more doseči nobena pšica."

"In kako pride kača do teh jajec?"

Jurjeva roka se je instinktivno krepkeje oprijela težke železne palice. Na Hasanovem licu se ni spremenila nobena peteza; niti najmanjša kretinja ni izdala zamorčevih čvustev.

Molče sta jezdirala naprej. Čez nekaj hipov sta se Jurjeva Vihra in Hasanov konj začela ustavljati. Vihra je začela nozdrvi dvigati kvišku, Hasanov konj je naglo premikal ušesa sem in tja. Z začudenjem se je obrnil Juri proti svojemu sužnju; ta ni kazal ne presenečenja, ne strahu, samo oči njegove so se svetile, kakor bi hotele prodreti temo. —

"Nekdo je v najini bližini," je rekel Juri vprašujoče in obenem grozeče.

"Jezdecí morajo biti," je odgovoril Hasan. "Lejte, Vihra jih je spoznala in nadaljuje pot in moj konj ne bo zaostal."

Zdirjala sta naprej. Tema, ki je objemala Furlansko tavan, je bila tolika, da se ni videlo niti deset korakov daleč. Hasan se zdaj ni dosti menil za svojega gospodarja; večkrat ga je celo prehiteval, da je moral Juri svojo Vihro z ostrogi nagnati, da ni zaostala. To je v Jurju vzbujevalo vsakovrstne sume, saj se je dobro zavedal, koliko si je napravil sovražnikov s svojo nebrzdano silovitostjo in svojevoljnostjo.

Morda je Hasan, katerega teh sovražnikov skrivaj obvestil o nameravanem nočnem izletu devinskega vladarja; morda ga vodi zdaj Hasan v prepad, iz katerega ne bo rešitve.

Juri si je priznaval, da mu Hasan doslej nikdar ni dal povoda, dvomiti nad njegovo zvestobo, ali njegova molčečnost je mogla biti prav tako izraz brezpogojne vdanosti kakor globokega sovraštva.

Iz daljave se je zaslislalo rezgetanje. V tem trenutku se je Hasanov konj povzpjel kvišku in se koj nato ustavil. Tako hitro se je to zgodilo, da je Vihra zdirjala še kakih dvajset korakov daleč. Sele potem jo je mogel Juri obrniti in jezdit nazaj, kjer je stal Hasan.

(Dalje pride.)

Kmetija.

iz stare domovine.

V.

(Nadaljevanje.)

Ko se začne zdajšnje računanje let, so žrville nemške in slovanske čete proti jugu. Ali jih je v stari domovini v Aziji, ali v severni Evropi preveč bilo in so mlajši morali na potovanje, ali so jih pregnale druge čete, — prišli so, kakor roji čebel. Ta selitev, iskanje druge domovine, traja več sto let. Rimljani, gospodarji skoraj vse tedaj znane Evrope in precejšnjega azijskega in afriškega sveta, razpadajo. Veliko vzrokov je tega razpadanja. Glavni je, ker kmetije niso mogli utrditi in so živeli od dela sužnjev in ropov po vsem znanem svetu. Tako gospodarstvo ne more dolgo živeti. Bogatili so se brez dela in v razuzdanosti podlegli mladim krepkim neokuženim rojem Nemcev in Slovanov. Ti zasedejo dosti italijanskega, dosti grškega in zdajšnega srednje-evropskega sveta, severne kraje pa skoraj sami Slovani. Mi Slovenci se naselimo na jugu, sezemo do Benetk, do Carigrada, do Adrije do Dunaja in do Litve, na vzhodu preko Drave, — na zahodu čez Solnograško, Tirole. Ljudij tedaj ni bilo veliko. A narod, ki toliko sveta zasede, moral je tudi tedaj brojiti nekaj milijonov. Nesrečno so se naši pračedi naselili v krajih, čez katere so navadno drvili novi navalni izseljajočih se čet. Dolgo zaraditega naši ljudje niso prišli do miru, in odvezlo se jim je dosti sveta, predno so prišli do mirnega kmetovanja. V 5.—6. stoletju se nas že vidi stalno naseljene v navedenih krajih. Morali smo biti precej bojoviti, ker naši sosedi Nemci se morajo proti nam z mečem boriti. V 6. stoletju nas nemški kralj Karl Veliki tako stolče, da mu je mogoče nas Slovence organizirati gospodarsko tako, kakor Nemce. Zasesti je dal nevarne kraje v naših deželah po svojih vojaških četah, ti so napravili okvir, "kader", kakor častniki v armada in zvezali kmete v tlakarski zvezi znjimi. Grofi so se imenovali ti rdečtelji. Bili so Nemci in drugi tučji. K temu plemstvu prišlo je tudi še katoliško duhovenstvo. Višja mesta v cerkvi so pri nas zasedli tudi tujci in s časom tuji plemiči. Ti grofi, opati, škofi, uredili so redno kmetovanje začetkoma tako, da so si oziroma njihovim samostanom po kralju izročili dali v neko omejeno last najboljši poljedelski svet, seyeda s kmeti vred, ki so na tem svetu in dalje okolo njega bivali. Kmeti so smeli imeti nekaj lastnega. A to in posestva grofov je vezala vez takozvane zvestobe, "Feud-Lehen". Za uživanje teh posestev so morali biti plemiči pokorni kralju. Kralj je po snirti plemiča zopet sinu dal posestvo in grof sinu kmeta njegovo posestvo. Za to so morali kmeti delati grofu in opatu in odrajtati dajatve v žito, vino. To se zove feudalna vez. Kmeti so jo zvali tlakarstvo. Dosti kmetijske zemlje pa še ni bilo v tej vezani lasti, ampak v najemu, pač pa tako, da pošten grajšček najemca ni mogel odpovedati. Lastnina je bila tudi drugače obremenjena. Malo je bilo popolno proste kmetijske lastine. Brez delavca poljedelski svet ne velja nič: v tedajšnjih časih, ko je bilo dosti hoste in nič trga za les, tudi ta ne. Zemljišče je le vredno kaj, ako ga sam obdelam, uživan, ali ga po družih zamorem obdelati dati v svojo korist. Tako so nastali tlakarji. Kmet se ne ukvarja rad z vojakom, kmet, ki enkrat stalno sleda, se ne briga dosti za to, kdo vlada, kako vlada, da le njemu ne režejo preveč v meso. S časom je treba posebnih ljudi, ki se bavijo le z vojaškim opravilom. Tedanji časi so nemirni, nevarni. Kmetu je prav, ako poseben človek-vojak tudi njegovo varuje. On nima nič proti temu, ako je grof, katerega je že kralj poslal z vojaškim krdelom, to krdelo pomnožuje; in ravno tako samostan, škof. Grofi ne obkledujejo dosti sami svojega poljedelskega sve-

tw; za to nimajo časa. Kakor kmetško žrjavno življenje ne potrebuje člosti pisarenja, vladanja, policije, je tak kraljev oskrbnik imel dosti s tem opraviti, da proti sosedom mir vzdržuje in kmete drži v pokoj. Kmeti morajo zanj delati; tega pa ne storijo radi. Ne pridela se dosti; kmetija je še v začetku. Rimljani so zapustili nekaj mest; po večjem so ista zapala v tem novem kmetijskem gospodarstvu. Ali spomin na rimljansko vrtnarstvo okoli še ostalih mest se je ohranil. Grofi, samostani so vrtnarstvo gojili, da za svojo mizo kaj boljšega dobijo. Imeli so prav velike vrtove in v njih redili razne sadeže, kate-rih na njivah niso pridelovali. Na teh njenih njivah je delal kmet in odrajtoval plemiču od vsega gotovi defež. V teh prvih časih plemič ne kmetuje dosti za se na svojem veleposestvu, ampak dobi v naturi, kar rabi. Vsako leto pa imajo kmeti stariši pred njega pripeljati svoje dorasle fante in dekleta in iz teh je izbral plemenitaž, ali opat, škof, ali drugi višji duhovnik svoje delavce, vojake in delavke. Jokalo se je, pa ni drugače šlo.

To je trpelo do postanka mesta, kaka 4 stoletja. V tem času so se krečile prevelike in premočvirne hoste ter spremenile v njive, travnike. Ker mešana ni bilo dosti in je ta, kjer je bilo, še tudi sam kmetoval, so na kmetiji snedli, kar so pridelali. Prodati se ni dalo kaj, nakopienje premoženja ni imelo nikak smisel, pridelki se tudi niso dali dolgo shraniti. V teh časih živi tudi grof prav skromno. Je dobro, kolikor so znali tedaj kuhati. V samostanih so to znali, učili so italijanski mnihni to umetnost in v samostanih so jo popolnjevali. Okolo 10. stoletja so se mač znali kuhati. Sraje še princisnje niso poznale. — V teh časih niso grajščaki in duhovniki izrpalvali ljudstva. Malo ga je še bilo; dva gospodarja sta tekala za jednim delavcem in to je bilo dobro za delavstvo.

(Dalje prih.)

Kako vzgaja katolicizem.

"Mesto umiranja" imenujejo Španci sami svojo prestolnico Madrid. Ni ga tako nezdravega mesta v Evropi, kakor je Madrid. Mesto je na visoki goli planoti — najvišja prestolnica Evrope. Misel, da se prestolnica napravi na pusti planoti, se je porodila v bolnih možganih pobožnega kralja Filipa VI., ki je vvedel "sveto" inkvizicijo, to je tisto katoliško napravo, ki je povzročila človestvu toliko gorja, prelila toliko krvi in ljudi popolnoma podvajala. V Madridu umre na leto 49 izmed 1000 prebivalcev, v drugih najbolj nezdravih evropskih mestih pa največ po 20. Največ ljudi pomre za jetiko, čemur je krivo slabo obnebje, slaba hrana in pomankanje vsakoršnih zdravstvenih naprav. Madrid nima druge pitne vode, kakor iz nekega kanala, a v tem kanalu pere 20 vasi svoje perilo, preden priteče voda v Madrid. Draginja je neznošna, pri tem pa so živla in pijače še vse ponarejene. Nikjer ni toliko beračev, kakor v Madridu; tu se vlečejo po ulicah cele procesije izstradanih in razcapanih živih mrličev. Močnejši berači so obenem roparji. Nad vsem tem berastvom in zločinstvom pa vlada stroga pobožnost, ki vzgaja lenuhe, berače in roparji. Španci veljajo za najboljše katoličane na svetu in njih kralji so se v udanost proti papežu še posebno odlikovali. — In stem je povedano vse!

Edward Pauch

—gostilničar—

663 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

T. B. ARNOS

GROCIERJSKA TRGOVINA

na debelo in drobno.

Sadje in zelenjava.

639 Blue Is. ave. blizu 20. ceste
CHICAGO, ILL.

Lev Tolstoj: Moje verstvo.

Poslovenil Ivan Kaker.

(Nadaljevanje.)

V.

Po cerkvenem razlaganju je Kristus učil, da je on druga božja oseba v sveti trojici, sin Boga očeta, in da je kot tak prišel na zemljo ter s svojo smrtjo rešil človeštvo posledic Adamovega greha. Toda vsak, ki je evangelije čital, ve, da Kristus o tem sploh nič ne govori ali pa se gledé tega jako temno izraža. Pa četudi vzamemo, da mi evangelijev prav ne razumemo, — obsega Kristusova opomba, da je druga božja oseba in odrešenik človeštva glede podedovanega greha, — vendar le najbolj brezpomemben in najnejasnejši del v evangelijih. Kakšna pa je ostala vsebina njegovoga nauka? Ne da se tajiti, da je glavna misel njegovih naukov (kar sicer priznavajo vsi kristjani) ta, kako naj ljudje med seboj živijo.

Če torej priznavamo, da je Kristus učil novi način življenja, predstavljati si moramo vendar gotove ljudi, katerim je govoril.

Vzemimo Ruse, Angleže, Grke, Inde, da, celó divje prebivalce otokov, potem bomo videli: da ima vsak izmed teh narodov svoje običaje in gotove postave, in da torej učitelj, ki uči samo nove postave, pokončuje stare. Tako je na Angleškem, Kitajskem in pri nas. Učitelj bo neprenehoma uničeval naše postave, ki so nam drage, skoro svete, — toda pripeti se lahko, da stori konec le našim civilnim in državnim postavam ter šegam, ne da bi se postav, ki jim imamo za božje, le dotaknil. — Čeprav si je to teško misliti. Toda kaj je mogel pridigovati učitelj judovskemu ljudstvu, ki je imelo le božjo postavo, natančno uravnajočo vse življenje do najmanjših podrobnosti, — ako je poprej izjavil, da je njihova postava neomajna? Smatramo tudi to kot nekaj, ki ničesar ne dokazuje. Oni, ki tolmačijo Kristusove besede tako, kakor da bi on vso postavo Mozesovo potrjeval in odobraval, naj nam rajasnijo samo to-le: Katere ljudi je Kristus ves čas svojega delovanja razkrinkaval, čez koga se srdil, govoreč o farizejih in o pismoukih?

Kedo je bil tisti, ki ni sprejel Kristusovega nauka, — in ga je dal križati po velikih duhovnikih? Če Kristus Mozesovo postavo priznava, kje so bili potem pravi izpolnvalci te postave, da bi ga radi tega hvalili? Nikdo se ni oglašil!

Farizeji govorijo o neki verski sekci. Judi molčijo in zatrujejo, da so farizeji pravi izpolnvalci postave. Pa vzemimo, da je bila res sekta. Sadeceji so tudi tvorili sekto, a svojih pravih verskih dolžnostij niso splovali.

Po evangelistu Janezu imenujejo se vsi Kristusovi sovražniki Judi. Ti so z njegovimi nauki zadovoljni, a njegovi nasprotniki so samo zato, ker so Judi. V evangelijih pa se ne opisujejo samo farizeji, temveč tudi sadeceji kot sovražniki Kristusovi. Kot sovražniki Kristusovi se imenujejo oni pismouki, ki so se vedno izdajali kot edine nositelje in kot nekake zakupnike vse ljudske močrosti. (Primerjaj naše "božje namestnike", — n. pr. župnika Krajca v So. Chicagi, — ki tudi pravijo, da so edino oni sami poklicani in v stanu razlagati nam božjo besedo.)

Kristus pravi: Nisem prišel, da kličem k pokori vernike, pač pa grešnike. Kateri pravičniki pa so bili ti? Je-li bil sam Nikodem? A tudi Nikodem nam je opisan, sicer kot dober, a vendar kot človek, ki je zabredel v zmote. Mi smo se tako navadili, vsaj po stari razlagi, domneve, da so Kristusa križali farizeji ali kaksi drugi zlobni Judi, da nam niti na misel ne pride uprašanje, kje so bili tedaj oni ne-farizeji in oni nezlobni, pravi Judi, ki so se postave držali.

Treba si je to uprašanje le staviti, in takoj se pojasni vs. Kristus — naj ga že smatramo za Boga ali

za človeka, — prinesel je svojo nauko na svet, med ljudstvo, katero je spolnovalo postavo, ki je kot božja postava človeško življenje določala in po pravih natančno uravnala. Kako stališče je Kristus zavzel napram tej postavi?

Vsak prerok, vsak ustanovitelj nove vere, najde pri ljudeh, oznanjujoč jim božjo postavo, že neke vrste vero, ki jo smatrajo ljudje za postavo božjo, — in ne more se ubraniti, da bi se ne posluževal obeh pojmov; kajti nekateri imenujejo svojo (človeško) postavo po motoma božjo, drugi pa zopet verujejo na pravo, večno postavo. Ne samo, da se ne more temu odtegniti, večkrat se tudi noče izogniti in vedoma združita oba verska pojma (človeško in večno postavo), hoteti stem pokazati, da so tudi v napačni zvezi teh dveh postav zadržane večne resnice, na katere verujejo oni, ki jih spreobrača. In vsak verski učitelj vzame ti dve postavi, ki jih spreminja v resnice, za podlago svojim pridigam. To isto stori tudi Kristus med Judi, ki nazivljejo obe postavi z eno in isto besedo "thora" (t. j. postava).

Kristus je z ozirom na Mozesove postave, še bolj pa na postave prerokov, zlasti Jezaja, na katerega se vedno sklicuje, — znal, da so v judovskih postavah in v prerokih zadržane večne, božje resnice, ki se z večno postavo strinjajo, in jih z izrekom "Ljubi Boga in svojega bližnjega" vzame za podlago svojem nauku.

Kristus izraža to misel šestokrat (Luka X, 26): "Kako stoji v postavi zapisano? Kaj čitaš?" — in: "V postavi najdeš večno resnico, če razumeš prav brati!" In večkrat kaže na to, da je zapoved o ljubezni do Boga in do bližnjega — zapoved večne postave. Kristus pravi po vseh onih prilikah, s katerimi je učencem pojasnjeval pomen svoje-ga nauka: "Zato je sleherni pismouk, ki poučuje ljudstvo, jednak hišnemu gospodarju, ki jemlje iz zakladnice staro in novo." (Istočasno brez razlike.)

Sv. Hijeronim in z njim vsa cerkev razumejo te besede ravnotako. Toda popolnoma samovoljno in v nasprotju s pravim pomenom teh besed jih tolmačijo tako, da je vse staro sveto. Jasni pomen pa je ta, da, kdor je vnet za vse dobro, ne bo vzel samo novega, temveč tudi staro; staro se ne more opustiti samo zato, ker je staro. Kristus s temi besedami pove, da ne zameta tega, kar je v stari postavi dobrega in večnega. Ko so mu o postavi govorili, je rekel, da "novega mošta ne moremo vlivati v vse mehove (sode)". Kristus ni mogel potrditi cele postave, — a postave, ki pravi: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe", in onih prerokov, z besedami kojih je večkrat izrazil svoje misli, tudi ni mogel zavreči. — In mesto da bi se na ta priprosti način razlagalo, pa imamo "učeno", nejasno razlago, ki povzroča nasprotja in na novo vpeljuje Mozesove nauke z vso njihovo okrutnostjo.

(Dalje prihodnjič.)

Protidelavske zarote.

V državi kapitalističnih lopovov, v Coloradu, so zadnji čas kapitalisti zagnali bestialen bojni krik. Zloglasna Mine Owners' Ass'n (Zveza lastnikov rudokopov) si je najela zagovornika v osebi John M. Waldrona in ta zdaj dikтира republikanskemu časopisu v Denverju strupene članke proti rudarskim unijam in njihovim glasilom Ves strup in srd teh člankov je v prvi vrsti naperjen proti mučeniški trojici: Moyer-Haywood-Pettibone. Približuje se namreč — ako je še kaj verjeti idiške justici — sodna obravnava teh sodrugov, in kapitalisti bi radi s čeznatorno silo vrinili ljudstvu vero, da so Moyer, Haywood in Pettibone največji hajduki in atentatorji kar jih je majka rodila. Lopove v Coloradu neznansko peče, da se delavska masa toliko zanima za te tri zaprte rudarje. Poprijeli so se tudi napravnih sredstev in začeli kršiti svobodo tiska. List "Appeal to Reason", kateri je ljut bra-

nitelj delavskih pravic in oster meč proti kapitalizmu, peganjajo na vse mogoče načine, in s posredovanjem zvezne pošte se jim je deloma posrečilo, da ta list ne prihaja več v tolikem številu v Colorado, kot je doslej. Vse se gre samo za to, da se ignorirajo delavske mase, in da se lažje izvrši justični umor v Boise, Idaho.

Ne bo šlo! Mi zaupamo v razredno zavednost delavcev na zapadu in tudi upamo, da bodo oni prvi in največji zagovorniki pri obravnavi Moyerja in Haywooda. Eugene V. Debs, neustrašen borilec za naše pravice, predlaga, da se sestavi porota iz dvanajstih delavcev, ali mož, kateri bodo zastopali delavce in se jih pošlje v Boise, Idaho, da bodo vis-a-vis kapitalističnim porotnikom prisostovali obravnavi. Temu predlogu mi popolnoma pritrujemo, kajti jasno je kot beli dan da bode obstoječa "jury" v Boise delala tlako kapitalističnim lopovom v Coloradu, kateri komaj čakajo momenta, da vrv zadrigne vrat Moyerju, Haywoodu in Pettiboneju.

Na farskem koncertu.

Klopčič:

"Ad multos annos, Tone, Vitus! — kdo pod solncem nam je par... Punčke plavšat, backe lovit, to pač zna mars'kteri far. Vendar vprašam, draga moja: kje se dobita take tiče kot smo mi: Luka, Vitus in Podgoršek — juh, Mariče!"

Podgoršek:

"Vivat Luka, le ga pijmo! vendar ti vesel si — a ne jaz... Ti si vžival — Maričeta ljubil, a jaz dobil figo sem pod nos! Pa strah me ni, dobil bom svoje le žal, da Maričeta ni v vsaki fari. Oj, posodi mi jo, bratec Luka; koliko češ? — Tu v roko mi udari!"

Hribar:

"Živijo, Lka, Tone! Smo pa tiči... Vama ženske, a meni bog je — dolar — Mariče vama je ocvirek v kaši, a meni ocvirek je — dolar! O dolar sveti, sveti, čez vse sveti — kdaj imel te bom zadosti?... O ovce, o jarčki clevelandski! bodite še enkrat moji gosti..."

Kimovci, backi in bace:

"Father Vitus, Tone, Luka! Vi ste naši! Vi ste naši! Vrag naj vse počuka, če ne bomo zmiraj — vaši... Cleveland, La Salle in Calumet, gnezda so dovolj velika; le plavšajte, le grabite! — Krajnamajdi — o krajematika... Antilukus."

BOLEZNI VSLED MRZLEGA VREMENA:

revmatizem, nevralgija, bolečine v ledjih, prsih in križu, bripa in influenza se odpravijo:

DR. RICHTER-JEVIM ANCHOR PAIN EXPELLERJEM

Dr. Richterjev Anchor Pain Expeller je zelo dobro sredstvo proti bolečinam v križu, protinu revmatizmu itd.

Pazite na varstveno znamko. Pri vseh lekarnarjih 25 in 50c

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St.
New York.

PREPUSTNA VESELICA,

katero priredi društvo "Edinost" št. 23 S. N. P. J. v Darragh. Pa

vršila se bo

dne 11. februarja 1907

v

dvorani W. Singerja, Ewingstown.

Z veselico je združen PLES; za izvrstno godbo je preskrbljeno.

Začetek točno ob 7. uri zvečer.

K mnogoštevilni udeležbi te plesne veselice uljudno vabi vse člane društva "Edinost" kakor tudi ostale rojake in rojakinje.

Odbor.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence ..... 30.000 HP | La Lorraine ..... 22.000 HP
La Savoie ..... 22.000 HP | La Touraine ..... 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovle, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavi Sarič, agent na 216—17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
po
najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN BANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu: V lekarni P. Platt,
od 8.—10. ure predpoludne 814 Ashland Ave.:
od 1.—3. ure popoldne in od 4.—5. popoldne.
od 6.—8:30 ure večer. Ob nedeljah samo od 8.—10.
ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celem svetu sosebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zatopstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske črte.

F. J. SKALA & CO.

320—322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

Pozor!

Slovinci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in luteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljšo in najfinejšo unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

POZOR, SLOVANI!

AMERICAN EXPRESS COMPANY.

jamči Vam s svojo glavnico \$500.000 za varnost vsakega centa!

Razpošiljamo denar na vse strani sveta pod najbolj ugodnimi pogoji. Za \$20.40 pošljemo 100 K avstrijskega denarja z že všteto poštnino — dočim plačate drugod \$20.50. Odpošiljanje se izvrši točno in v najkrajšem času. Očividno ste torej pri nas bolje postreženi kakor kjerkoli. Poskusite samo enkrat, in prepričani smo, da se bode od tedaj naprej vedno le naše trdke posluževali.

Obrnite se na našega zastopnika.

M. V. KONDA, 669 Loomis Str., CHICAGO.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
669 Loomis St. Chicago, Ill.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

"Glas Svobode" izide vsaki petek

a velja za AMERIKO:

za celo leto \$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto ..... kron 10

za pol leta ..... kron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je

"Glas Svobode"

669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Mohawk, Mich., 20. januarja.

Velika večina tukajšnjih rojakov se ukvarja s trdim delom po rudokopih. Vsa naša okolica je takorekoč bakrena, in zato je tukaj mnogo bogatih bakrenih rudnikov. Naselbina je še mlada; jedva je dobrih sedem let, odkar so tukaj začeli kopati in stikati za bakrom. Šele pozneje so se naseljavali Slovenci, in danes nas je tu okrog sto.

Plača je srednja, a vendar zelo majhna v primeri z ogromnimi dobički, katere spravljajo požrešni kapitalisti vsako leto v svoj žep. Sicer so plačo sedaj za spoznanje zvišali, a to je le nekaka "taktična poteza", da delavce bolj na-se priklenejo in si zopet zagotovijo prvo mesto, kadar napočijo volitve. Seveda, dokler bodo delavci tiho, bodo gotovo vedno na krmilu kapitalisti; toda prosveta in duh napredka se kaže povsod, in kadar se bodo delavci zavedali enkrat svojih pravic in volili može sebi jednako misleče, tedaj bo delavci moral tudi kapitalizem odstotiti in na njegovem mestu bo zavladala pravica in svoboda.

Gotovo tudi kapitalisti to slutijo, zato se vsaj na videz kažejo delavcem nekoliko bolj pravične, dočim pa zatirajo delavske vodje na najpodlejši način. Dokaz temu slučaj Haywood, Moyer in Pettibone, ki so jih protiustavno zaprli. Dasi ravno je njihova nedolžnost že zdavnaj dokazana, vendar jih imajo še sedaj zaprte. To je nezaslišano postopanje od strani po kapitalizmu podkupljene državne oblasti. Kaj tačega si pač ne upa nihče drugi, nego denarni mogotci, ki kontrolirajo in vladajo že vsa Ameriko.

Da, pač je krivično, da imajo pojedinci vse neizmerno premoženje v rokah, dočim mora ogromna delavska masa — brez katere bi bili kapitalisti navadni berači — istim tlačaniti kot navadni sužnji.

Upajmo, da bo duh napredka in svobode kmalu dosegel svoj cilj in priboril delavcem to, kar jim gre po božjih in človeških postavah.

Ubogega delavca res odirajo z vseh strani; na eni strani ga žuli in izmoggava kapitalizem, na drugi pa mu hočejo vzeti razni farji še tisto malo, kar ima. Vedno le: dajte, dajte, dajte!

Tukajšnji rojaki smo vendar tako srečni, da nimamo nobene take pi-javke, marveč smo lepo kar sami. Sicer nas obišče dvakrat na mesec neki Grk iz Laurium-a in prav pri-dno agituje za cerkev, katere pa ni popolnoma nič potreba. Vendar se tukajšnji rojaki ne odločijo kar tako hitro za tak korak; kajti sprevideli so, da s cerkvami ni drugzega nego veliki stroški in sitnosti. Če potem dobimo še kakšnega duhovnika a la Klopčič ali Podgoršek, kateri imajo najnujnejše opravilo, svoje ljubice na stroške vernih rojakov hraniti in pitati, — potem je boljše, da rojaki denar lepo za-se obdržijo in lepo doma molijo in tako živijo, kakor je zapovedal Kristus.

Ako torej zgoraj omenjeni grški far ne bo dal miru, bomo mu kmalu zaklicali: "Twenty three ski-

do for you — in ne prikaži se več!"

Z Bogom!

Ribniški Jože.

La Salle, 21. jan.

Zopet par vrstic o našem preme-tetenem župniku. Kakor v tretji številki "Glas Svobode" že omenje-no, storili so farani proti Podgorškat prvi korak pri škofu. Izbrali so si dva v to sposobna moža in jih poslali do škofa. Škofa nista našla doma, — vsaj tako jima je bilo re-čeno, da ga ni doma. Škofov kan-celar ali tajnik jima je sporočil, da pridejo stvar preiskat v škofovem imenu, in da naj farani izvolijo dvanajst mož za porotnike; obravnavi mora prisostvovati tudi priza-deta soproga. Na sejo teh dvanaj-sterih mož je bil poklican tudi Podgoršek, da se zagovarja. Župnik Podgoršek pride, in zapisnikar mu prebere vse obdobjitve, ki so znane že iz lista "Glas Svobode". Ko je zapisnikar skončal, se je naš Tonček pokorajžil in zaupil: "To je hudičeva laž, to ni res; vi tej nič-vredni babi verjamate; le verujte mi, jaz sem nedolžen." Na te bese-de je dvorano meni nič tebi nič za-pustil in pri vratih še enkrat zaklel, da naj hudič vzame vse skupaj. No, pa Tonček bo prvi, ki ga bo poba-sal, potem šele pridejo drugi na vrsto.

Da bo tajil, to smo že naprej ve-deli; a da bo rabil tako grde, za duhovnika pač zelo nedostojne be-sede, tega pa nismo pričakovali. Po lignorijanski morali je duhovniku namreč dovoljeno tajiti svoje pre-grehe in se v to posluževati vseh sredstev.

Par dni kasneje so prišli škofovi odposlanci zadevo "preiskavat". Ob 2. popoldne so se zbrali možje in z žensko vred odšli v cerkevno dvo-rano, kjer naj bi se imela vršiti o-bravnava, do katere pa sploh ni prišlo. Kajti škofovi odposlanci so se po kratkem času zmuzali, ne da bi kdo opazil. Podgoršek se na va-bilo ni odzval; ko so potem štirje možje šli ponj in mu rekli, da ča-kajo nanj, da je tudi dotična žena prisotna in da naj vendar pride k obravnavi, se je Tonček odrezal: "Jaz nimam z nikomur drugim nič opraviti, kakor edino s škofom; kaj mene farani brigajo!"

To je bila sama komedija, upri-zorjena najbrž po škofu in Podgoršku v to svrhu, da se preiskava sploh razbije. Škof ne mara Tončku očij iz ključvati ali mu kaj hudega storiti. "Glas Svobode" je dobro preroko-val, ko nam je že naprej povedal, da se bodo stvari tako zasukale.

Toda mi vseeno ne trpimo več Podgorška v svoji sredi ter se bo-mo poslužili vseh sredstev, da se te kuge iznebimo. Dne 20. januarja t. l. se je na seji cerkvenega od-bora sklenilo, da se ustavi župniku vsaka nadaljnja plača in da nobeden faran ni več dolžan cerkve podpi-rati, dokler se ta smrad ne od-strani.

Dopis v zadnji številki je napra-vil tukaj globok utis na vse farane. Hvala dopisniku, ki je župnika tako v živo zadel in faranom oči odprl.

Druge rojake po Ameriki pa res-no svarim, da ja ne sprejmejo v svojo sredo Antona Podgorška, ako bi se jim kedar za župnika po-nujal. Kajti bržkone bo tudi drugod omožene žene "spreobračal k pravi cveri" na ta način, kakor jih je v La Salle!

A. P.

Conemaugh, Pa., 24. jan.

Naše slovensko delavsko pevsko društvo "Bled" je priredilo dne 19. jan. t. l. svojo veliko predpustno veselico v zvezi s tombolo, ki je mu-dila krasne dobitke.

Veselica, jedna prvih v naši na-selbini, je uspela nad vsa pričako-vanja. Udeleženci so lahko povsem zadovoljni z zabavo, ki so jo na tej veselici uživali.

Pevci so rešili svojo nalogo čast-no, z najboljšim uspehom. Poslušalci so jim po vsaki pesmi burno ploskali. Navdušenost je prikrepela do vrhunca pri pesni "U boj", ka-

tero je pel zbor s čutom in dovrše-no. Morali so jo še enkrat zapeti; ni bilo prej miru.

Hrvatski tamburaški zbor je u-darjal pod vodstvom gosp. Ivana Graheka krasne slovanske pevске in plesne komade, ki so spravili po-konci vnete plesalke in plesalce.

Slavnemu tamburaškemu zboru gre vsa čast zlasti za fino proizva-janje naše krasne narodne himne "Hej, Slovani", za kar je že poprej večkrat žel obilo plojkanja ter ži-vio-klicev.

Tudi tombola, ki se je igrala tu-kaj prvič, je pripomogla dosti k vsestranski zabavi. Dasi prvič, igralo se je veeno v največjem re-du in popolnoma pravilno, — kar pač znači, da je bila vsa prireditev v pravih, spretnih rokah.

Ker pa ne morem vsakega posa-meznika posebej pohvaliti, izrekam vsem skupaj najsrčnejo zahvalo za njih mnogobrojni poset. Ne morem pa si kaj, da bi posebej ne ome-nil gosp. Ivana Graheka, ki je s svojo požrtvovalnostjo in naklonje-nostjo pripomogel, da je veselica toli dobro izpala. Živel, narodnjak!

Tudi bratom Franklinčanom, tem vnetim ljubiteljem domače pesni, gre isto. Le tako naprej!

Kakor povsod, tako je tudi med tukajšnjimi rojaki nekaj ljudij, ki bi radi škodovali našemu pevskemu društvu, akoravno je društvo po-polnoma nepristransko; ne utika se niti v politiko, niti v verske reči. Goji edino le petje, a mar mu je tudi izobrazba svojih članov. Vkljub temu pa se najdejo ljudje, ki jim je naše društvo trn v peti. To so oni ljudje, ki nimajo smisla, kaj je umetnost, kaj je petje, kaj glasba. Le lastni trebuh jim je svet, višjim vzorom so pa nepri-stopni. In ti duševni revčki hoče-jo one, ki se tudi še za kaj drugzega zanimajo, ne samo za trebuh, ovi-rati v njih stremljenjih! Tako je n. pr. pred veselico Lobnal okrog neki L. M., da on dobro ve, da bo naša prireditev klaverna, da ne bo nikogar na veselico itd. Vi modri-jan, od kod pa smo dobili \$70 čis-tega dobička? Od takih topih, ne-značajnih ljudij, kakor ste Vi, go-tovo ne! Boljše je, da ostanete pri svojem poklicu. Stvari, katerih Vi ne razumete, pa pustite pri miru.

Končno pozdravljam vse svobodno mislece Slovence in prijate-lje petja ter jim kličem bratski: Ži-veli!

Jos. Bricelj.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življe-nje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bo-lezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo do-vršili višje šole v Evropi in pride mo iz Vaših krajev. T. raj rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne po-mišljajte niti trenutek, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega drugzega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moš-kih moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglasiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem je-ziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter nare-dite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Slovincem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljšo zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabave večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljšo pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV.

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUŠTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

Če želite naravnost naročiti na delnico družbe 'American Navigation Co' ter vam zajedno pošljem znesek \$..... kot plačilo za naročene delnice, katere mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo naročnine zgoraj imenovano glavnico, povrniti vposlano svoto v celem znesku.

Ime .....

Ulica in št. ....

Mesto in država .....

Dne ..... 190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

- Predsednik:** JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, 206 Chestnut Str., Kewanee, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
Pomožni odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osrédnji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise jednotnemu tajniku.

Svetovna moč tehnike.

Tekom devetnajstega stoletja je stroj — v najširšem pomenu — spremenil lice zemlji, določil razvoj človeštva ter uplival na delovanje kolikor le mogoče. Skoraj tako zelo, kakor so kdaj zamogli vera, jezik, sege in običaji. Kajti ne samo, da preprega in obdaja neskončna mreža železnic in telegrafskih žic dežele in morja, ne samo, da je stroj izvalil elektriki njene speče moči, postal je splošno središče, okoli katerega se sučejo misli in interesi človeštva. Od njegovega razvoja in razširjenja se pričakuje nova kultura, sprijaznenje idealističnega in realističnega svetovnega naziranja. Oziraje se na faktične izpremembe, katere je povzročil, so mogle vedno bolj rasti nade in zahteve tehnikov.

Prve velike iznajdbe človeškega rodu — poraba in izkoriščanje ognja, izdelovanje orodja in orožja, prvi pisarni znaki, prvo oralo in prva ladja itd. — so brez dvoma mogočnejše uplivalo na prvotnega človeka, kakor uplivajo čudeži moderne tehnike in mehanike na nas. Toda ti uplivi se poizgube v temini najdavnije preteklosti ter jih posamezno ne moremo niti spoznati, niti prepoznati. Spremembe pa je izvršil stroj v našem življenju, vidimo in čutimo pri vsakem koraku, in obenem tudi vemo, da se tekom dveh tisočletij ni ničesar zgodilo, kar bi se moglo z njimi primerjati. Stari vek, srednji vek, renesanca, kultura osemnajstega stoletja, vse to so dobe brez tehnike. Seveda so se vedno in povsod, če tudi v dolgih odmorih, izvršile iznajdbe in izboljšanja raznega orodja, ladje so se izpopolnjevale, kakor tudi oralo in tkalna priprava, nastali so novi načini izdelovanja ter se udomačile nove živali in rastline ob času križarskih vojsk in v dobi odkritij. Toda te spremembe, omejevale se na ožje kroge, niso imele značaja mogočnega predrukačenja dela in gospodarstva. Preje in pozneje opravljal je vse delo človek skupaj z živalmi, nobeden stroj jih ni nadomeščal in delo je ostalo glede obsega jako skromno. Šele stroj je mogel povzročiti tovarno, zvišanje produkcije in svetovni promet. Moč pare, postavljene v službo človeka, je povečala njegovo zmoglost v velikansko ter premagala prostor in čas. Uresničila je, kar je dotlej živelo komaj le v pravljicah in pesnih. Predrla so gore, položili po morjih telegrafske kablje, ustvarili napadovalna in branilna orožja, ki so delovala v za one čase nepojmljivo daljavo in s čudovito hitrostjo. Vseled večje lahkote prometa je precej trpelja prejšna stalnost človeka. Vse je prišlo v gibanje, delo na polju se je zamenjalo z delom pri stroju, domovina zamenjala s tujino, lahkotno in skoro brez čezav. Najrazličnejši narodi na svetu so prišli med seboj v dotiko v mirljubne namene, v svrhu kupčije, študij medsebojnega raziskovanja, in toliki meri, kakor se prej niti slutilo ni. Stroj se je pokazal mogočnejšega faktorja, da posre-

duje združitev civilizacije. Ne premoč naše omike ali naših moralčnih lastnosti, temveč prednosti naših tehniških izumov v bojni in mirljubne namene so izsilile vzhodno-azijskemu svetu priznanje. Njegovo ogromno ljudsko število ne more nadomestiti manjše vrednosti njih orodja in drugih pripomočkov ter pomanjkanja vsake tehniške vzgoje mas. Tehniška spretnost zagotavlja Evropejcem in Amerikancem prednost.

Dosedaj so vojske, potovanja in osvojitve, politična in verska gibanja povzročila odločilne zgodovinske spremembe. Zenjalni ljudje, junaki in ustanovitelji ver so stali v ospredju. Še pri potovanjih odkritij petnajstega stoletja, ki so lice sveta od časov rimskega imperija prvič korenito spremenila, je tvorila želja razširjanja kristjanstva odločujoč nagib. Gospodarski interesi, kakor močni so tudi bili, se niso mogli oprostiti obvladajočih uplívov cerkvenih tokov. V nemških kmetskih vojskah kakor tudi v angleški revoluciji se pomešajo socialne in gospodarske potrebe z verskimi zahtevami. Francoska revolucija, ki je pretvorila Evropo v njenem najbolj notranjem bistvu, je povzročila samo en stroj: guillotino, medtem ko je v konservativni Angliji nastala takrat cela vrsta strojev in tehniških iznajdb, s katerimi se je olajšala delavcu težavnost njegovega dela ter pomnožilo zvišanje produkcije. Njene ladje in stroji so pomagali Angliji premagati Napoleona, njene ladje so vkljub kontinentalnem zaprtju vzdrževale kupčijo in trgovino in njeni železni stroji so nadomestili stotisoče mož.

Osemnajststo let so živele naravoslovne znanosti in tehnika takorekoč v temi. Doba vere je odklonila ljudi od raziskovanja narave in sumničila vse mehanske in tehniške iznajdbe kot coprnije in magične umetnosti. Obem dvem velikim tehniškim osvojitvam starega veka, gradnji kanalov in velikih cest, ni došla srednji vek nikake nove enake vrednosti. Celo plovitba je le počasi napredovala. Duh in misel sta se obračala edinole na znanosti duha in umetnosti; preiskovanje istinitega ni bilo samo od cerkve prepovedano, temveč je bilo sploh malo čislano od splošnega javnega mnenja. S težavo si je v 17. in 18. stoletju priborilo pot poznavanje velikih naravnih zakonov in spoznanje ponižnega stanja zemlje k vesoljstvu. Šele na tej podlagi, ko ji praznoverje in fanatizem nista mogla delati nikakih ovir več, se je mogla razviti moderna tehnika. Potrebnovala je ne male mere politične in verske svobode, narodnega blagostanja in intelektualne zrelosti v to. Ako gleda včasih moderna tehnika z višine svojih osvojitvev z nekakim pomilovanjem doli na filozofske znanosti, pozabi, da mora ravno tem zahvaljevati možnost svoje eksistence. Prosto duha od verskih nazorov in osebna neodvisnost posameznika od prisiljenosti zadrug in podobnih zavez so predpogoj za razvoj in povzdigo tehnike. Ker je v Kini in v deželah

Izlama vožena še od starih predhodkov in šeg, se ne more tam nikjer vkoreniniti ter prodira le korakoma. V Evropi in Severni Ameriki pa je našla po znugi železnice prosto polje za svoje delovanje ter si s svojimi čudovitimi deli priborila vpliv svetovne moči. Od vseh strani vro k njej vedno nove moči. Tehniške šole uživajo vsestransko varstvo in skrbno gojitev države in občin; v javni sodbi, v naklonjenosti mlade generacije tekmujejo uspešno z univerzami. One obetajo svojim učencem veljavo, odlično mesto in bogastva. V miru kakor v vojski se meri vrednost in pomen držav po polnosti in razširjenju tehnike. Začasno umikanje duševnih znanosti in umetnosti pred tehniko in mehaniko se opaža povsod; za trenotek je potisnil v ozadje inženir politika, fiziofiza in umetnika. Tudi radi tega brez dvoma, ker je korist tehniških iznajdb v socialnem kakor i v gospodarskem oziru vsakomur jasna ter služi znanostna tehnika v svoji ozki zvezi s praktičnim življenjem najmočnejšemu izmed nagonov modernega človeka, onemu povečanju blagostanja, v največji meri ter mu najgotovjeje obljubja uredničenje.

Antiška kultura se je razvila na široki podlagi sužnosti, renesansa na tlačanstvu kmétov in navezanosti, malomeščanov, svetovna moč stroja potrebuje delavskih mas. Toda tivarniško delavstvo ima pred sužnji in tlačani svobodo gibanja in pravo osebnosti, ona izvršuje svoje delo le po gotovi, prostovoljno narejeni pogodbi. Njegove razmere so zmožne napredujočega izboljšanja. Te svoje odgovornosti so si vodilni možje tehnike, praktiki kakor znanstveni učitelji, raziskovalci in iznajditelji, dobro svesti ter potrjujejo svoje besede s svojimi deli. Nova svetovna moč je ustvarila množino dobroteljih naprav, ki skrbje obenem i za izboljšanje življenja kakor tudi za omiko delavcev. Vse, kar sta storili v dobi vere cerkev in pobožnost gledel usmiljenja, kar so pozneje v dobi prosvetljenja prevzela država in občine: vse to se ne more meriti s tem, kar je storila tehnika, ki upa v bodočnosti storiti to še v veliko večji meri. Ona povdarja, da stoji šele v začetku svojega delovanja ter da leži pred njo neomejena bodočnost. Kot otrok duha in roke bi rada oplemenila delo roke ter premostila prepad med delavskimi masami ter omikanimi stanovci. Velika dejanja, katera je storila, nova, h katerim se pripravlja, dajejo tehnički pravico tako do njene samozavesti kakor tudi do njenih zahtev. Toda pot od utilitetskega principa, ki tvori podlago njenega delovanja, do harmoničnega svetovnega naziranja, v katerem so poravnana notranja in zunanja profislovja življenja, utegne biti pač bolj daleč in težavnejša, kakor si predstavlja njena držna nauka. Gotovim zahtevam in potrebam človeškega bitja ne bo zamogel zadostiti nikal tehniški čaravni svet: ravno iz njega ven bo težilo srce in poželenje po nepojmljivem in neskončnem, poleg znanja in zmožnosti bo vedno zavzemala svoj prostor vera in duh. Zmagonosno je upeljala tehnika novo kulturno dobo, v kateri se začne človeštvo prvič čutiti kot celoto, toda končno ne bo končal stroj, temveč duh ter jo venčal.

PRIJETNO ZIMSKO IN POMLADANSKO
 vožajo v Italijo in druge kraje ob adrijskem morju vam preskrbi stara izkušena

CUNARD LINE
 PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN
 GIBELALTAR, GENOVA, NAEPFL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI
PARNIKI NA DVA VIJAKA
 "CARPATHIA" 13,600 ton.
 "SLAVONIA" 10,600 ton.
 "PANNONIA" 10,000 ton.
 "ULTONIA" 10,400 ton.
 Iz New Yorka odplujejo
NARAVNOST V ITALIJO.
 Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navodila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.
 F. G. WHITING, ravnatelj.
 67 Dearborn Str. CHICAGO.

Najnovjši in najcenejši
PIŠALNI STROJI
 od \$12. — naprej. Najpriljavnejši za privatno dopisovanje, posebno za one, kateri imajo slabo in težko čitljivo pisavo. Za razjasnila pišite na
JERSEY SUPPLY CO.
 P.O. Box 34 Hoboken, N.J.

ROJAKI, NAROČUJTE SI "GLAS SVOBODE"
P. Schoenhofen Brg. Co's.
 Najboljše pivo je

 Se prodaja povsod.
 Phone Canal 9 Chicago, Ill.

VELIKA MAŠKARADA!!

Društvo "SLOVENIJA" št. 44 v Chicagi priredi v predpustu dne 9. februarja 1907.

VELIKO PREDPUSTNO VESELICO Z MAŠKARADO
 v Narodni dvorani na 18. in Centre ave.
 Najoriginalnejšim maskam so namenjena krasna darila. Za vsestransko zabavo skrbi **ODBOR.**

Največja Slovanska tvrdka

Emil Bachman,
 580 So. Centre Ave. — Chicago, Ill. —

Se priporoča vsem slovanskim društvam za izdelovanje društvene znakov, gumbov, zastav in druge potrebščin. Izdelek je najfinji in najskusnejši, pri tem pa zelo zmerne ceni.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold filled.) **JAMCI SE ZA 20 LET.**

V naravni velikosti slike. Kolesovje je najboljši ameriški izdelek — Elgin ali Waltham. **\$14.00**
 Te vrste ura stane le \$14.00
 V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani **Jacob Stonich,**
 72 E. Madison St. Chicago, Ill.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štete se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji že 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slavnikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.
 Pridite in ogledajte si naše vzorce za možke obleke.

J. J. DVORAK & Co.
 UNION CLOTHIERS AND TAILORS.
 598-600 BLUE ISLAND AVE.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Patrona v smodki.

V neki gostilni v Gorici je kadil neki mož iz tržaške okolice "kubo", katero mu je daroval nekdo, s katerim je imel kupčijo. Smodka mu je kmalu ugasnila, pa jo je zopet prižgal. Čez čas je pa skočilo nekaj iz smodke, kot kakšna raketa. Vrgel je smodko proč. Ko so jo potem pobrali, so našli v njej patrono 6mm kalibra.

O veliki nesreči.

ki je pripetila v predoru pri Pressbaumu na Nižje-Avstrijskem, nam poroča naš rojake-delavce: v noči na 6. jan. je v predoru ponesrečil minirer Maks Benedetti s Tirolskega; ko je polnil mine, se je zapalil dinamit, in mina ga je ubila. Ranjena sta še dva druga. Pogreba so se udeležili vsi delavci pri gradbi vodovoda.

Draginja mesa v Avstriji.

Na konferenci načelnikov parlamentarnih klubov je povedal ministerski predsednik, da pod vlada v eni prihodnjih sej programatično izjavo o draginji mesa ter o sredstvih, kako bi se draginji odpomogli.

Strajk železničarjev.

v Bulgariji se nadaljuje. Strajkati so začeli tudi uslužbenci parobrodne družbe v Varni, ki leži ob Črnem morju.

Vseslovanska razstava.

v Pragi se bo mogla vršiti radi razmer v Rusiji šele leta 1915.

Samomor v Trstu.

V vodnjak je skočila v Trstu 19-letna delavka Amalija Varin. Drugi dan so potegnili njeno truplo iz vodnjaka. Vzrok: nesrečna ljubezen.

Nesreča na delu.

18letni poljski delavec Franc Mahne, doma iz Tater pri Materiji, je prišel z tržaško bolnišnico. Imel je desno roko vso zmečkano. Povedal je, da je ponesrečil na delu pri slamoreznicu.

Umor.

Na Kolku pri Ajdovščini je J. Peljhan zabodel soseda Franca Vidmarja. Vzrok umora je ljubosumnost. Oba sta bila oženjena. Peljhan se je sam javil sodišču.

Zopet ckr. bajonet.

Dne 9. jan. t. l. je orožnik Prettner v Tržičah pri Rogoški Slatini na Štajerskem aretoval zoletnega posestnika Gobca, ki je oče več otrok. Gobec se je aretacije branil, zatrjujoč, da je neopravičena. Zandar Prettner je nato Gobca z bajonetom sunil v nogo in sicer tako živinsko, da je Gobec na potu v Rogatec vsled izkrvavenja na vozu umrl. Prettner dobi seveda posebno odlikovanje!

Poroka Drozdove ljubice.

Znana Drozdova ljubica in priležnica Mandl, ki je bila povodom poloma Vaclavske posojilnice v Pragi s prelatom Drozdom vred aretovana, a pozneje izpuščena, se je poročila v Pragi z nekim kleparjem. Pri kanoniku Drozdu si je "prihranila" 70.000 K; zaradi katerih jo je klepar poročil. Dasi je bila poroka nalašč napovedana ob 6. uri zjutraj, zbralo se je pred cerkvijo par sto ljudi, da bi demonstrirali. Posredovati je morala policija, a novoporočenca sta prišla skrivoma pri stranskih vratih v cerkev in iz nje.

Zblaznela

je v Trstu 24letna Marija Šega, ki so jo oddali v blaznico. Tja so poslali tudi Rožo Samec s Krajskega. Zblaznela je na potu iz New Yorka v Trst na parniku "Maria".

Samomor.

V Ljubljani se je v vojašnici s puško ustrelil infanterist c. in kr. pešpolka št. 27 Ivan Kantz, sin lesnega trgovca iz Bruka ob Muri. Zadel se je v levo stran prsi in je čez par ur pozneje v garnizijski bolnišnici izdihnil. Vzrok samomoru je, ker so ga preveč sekirali. Nesrečnej je že cel teden poprej pripovedoval, da si vzame življenje. Služil je prvo leto. Na Avstrijskem

sploh delajo z vojaštvom tako, kakor da bi ti ne bili ljudje, in od tod toliko samomorov.

Nove volitve.

Avstrijski ministerski predsednik Beck je bil v dolgi, važni avdijski pri cesarju. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da se je v tej avdijski sklenilo, da se v soboto dne 2. februarja razglasi ves kompleks zakonov o volilni reformi, obenem pa tudi razpust postanske zbornice, razpis novih volitev in termin, kdaj se snide novi parlament.

"Rdeči Prapor".

v Ljubljani izhajajoče glasilo jugoslovanske socijalne demokracije, ki je dosedaj izhajal tedensko, postane za časa bližnjih državnoborskih volitev dnevnik. Dnevnik pa stane lepe novice, zato so priskočili na pomoč — kakor piše "Slovenski Narod" — slovenskim socijalistom dunajski socijalni demokratje in jim poslali 5.000 K podpore. To pa nekaterim gospodom na Krajskem ni prav, ker ne vidijo radi, da se socijalistično časopisje in z njim njegovi nauki razširjajo.

Značilno novoletno voščilo modernega župnika.

V nekem kraju na Dolenjskem, kjer jim je že dolgo opravičena železnica zagotovljena, imajo prebivalci poleg vseh drugih ugodnosti tudi popolnoma modernega župnika. — Preglednik mrličev je — kakor se spodobi — gospodu župniku voščil novo leto, nato pa se mu je župnik zahvalil s sledečim nagovorom: "Tudi jaz Vam voščim veliko srečo, da bi vsaj vsak dan štiri mrleče imeli za ogledanje, potem bova že vsak nekaj zaslužila." — Pripomniti je, da dotična župnija ni velika. Ako bi se gospodu župniku želje izpolnile, bi se lahko pripetilo, da bi že prej ko tekom enega leta ostal pastir brez ovčic sam. Tudi znamenje časa.

Volkovi so požrli

pri Kelemerju na Ogerskem poštnega sela Petőja. Pustili so le noge v čevljih, ker niso mogli čevljev raztrgati. Ko je šla žena iskat moža, so tudi njo volkovi raztrgali. Tudi na Kranjskem so se na več krajih v letošnji hudi zimi, ki vlada v Evropi, pokazali volkovi.

Vsak sedmi.

Upošteva je resnico, da vsak sedmi mrliški certifikat razglasa jetiko kot vzrok smrti, moramo se čuditi, kako da so ljudje tako brezskrbni proti tej strašnej bolezni. Saj trdijo zdravniki, da je jetika ozdravljiva, ako se ji zastavi pot pravočasno. Kakšna so torej začetna znamenja te bolezni? Prva in najgotovnejša znamenja so: telesna utrujenost, slabost, pobošit in izguba teka. Dobra tonika, kakor je npr. Trinerjevo ameriško grenko vino, najhitreje uniči razvoj te bolezni. To vino namreč zavaruje prebavne organe, jim daje novo moč in nikakor ne depusti, da oslabi telo, kar je prvi korak k zdravju. Šele močan život lahko uduši vse kalne bolezni. Mi svetujemo tudi povsem zdravim ljudem, da večkrat uživajo Trinerjevo ameriško grenko vino; s tem si ohranijo telesno zdravje in moč. A na žalostu bolni ljudje bi ga pa morali rabiti brez vsacega sveta.

Naši zastopniki.

Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.
Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.
Za državo Wyoming: Loren Demšar.
Za Cleveland, O.: A. Kužnik.
Za Colorado: Joe Dbevc.
Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.
Za Roslyn, Wash.: A. Janaček.
Za Milwaukee, Wis.: John Kalan.
Za Joliet, Ill.: M. Poček.
Za državo Kansas: Louis Kovač.
Za Clinton, Ind.: John Kolar.

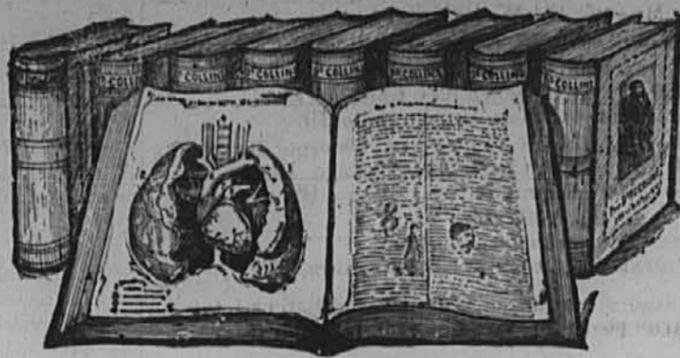
MATIJA KIRAR

GOSTILNICA

v Kenosha, Wis., 432 Middle S
Se priporoča rojakom za obisk
Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.
Izvrstne smodke.
TELEFON ŠTEV. 777

Rojaki Slovenci

Čitajte novo obširno knjigo „ZDRAVJE“

Novih
50.000

se zastoni
razdeli
med
Slovence

Knjiga „ZDRAVJE“

Katera v kratkem izide od slavnega im obče znanega:
Dr. E. C. COLLINS M. I.

Iz nje bode razvidili, da vam je on edini prijatelj, kateri vam zamore in hoče pomagati v vsakem slučaju, ako ste bolni, slabi ali v nevolji.

Knjiga obsega preko 160 strani z mnogimi slikami v tušu in barvi ter je napisana v Slovenskem jeziku na jako razumljiv način, iz katere za more vsaki mnogo koristnega posneti, bodi si zdrav ali bolan. Ona je najzaneslivejši svetovalec za moža in ženo, za mladeniča in deklico.

Iz te knjige bode razvideli, da je Dr. E. C. COLLINS M. I. edini, kateremu je natanko znana sestava človeškega telesa, radi tega pozna vsako bolezen ter edini, zamore garantirati za popolno ozdravljenje vsake bolezni, bodisi akutne ali zastarele (kronične) kakor: tudi vsake tajne spolne bolezni.

Čitajte nekaj najnovjših zahval, s katerimi se rojaki zahvaljujejo za nazaj zadobljeno zdravje:

Čenjeni gospod Collins M. I.

Vam naznanjam da sem popolnoma zdrav in se Vam presrečno zahvalim za Vaša zdravila ki ste mi jih pošiljali in to Vam rečem, da takega zdravnika ga ni, kakor ste Vi in Vaša zdravila so res najboljša, ki so mi prav fino nucala. Jaz sem si dosti prizadeval pri drugih zdravnikih, pa mi niso nič pomagali. Toraj, kateri ne verjame, naj se do mene obrne in jaz mu bodem natančno pojasnil, da ste Vi res en izkušen zdravnik, da takega nima več svet.

Toraj to pisemce končam ter Vam ostajam hvalečen do hladnega groba.

ANTON MIHELICH
12 E. 30th St. N. E.
Cleveland, O.

Vesepostovani Dr. E. C. Collins M. I.

Jaz se Vam najprvo lepo zahvaljujem za Vaša zdravila in Vam vse selo sporočnem, da sem zdrav ne četim nobenih bolečin več in tudi lahko delam vsako delo Vam naznanim častit gospod, da jaz sem po Vaših zdravilih zadobil prvotno zdravje in moč nazaj, kar se nisem troštal, ker jaz sem se poprej 4 mesce zdravil pri drugih zdravnikih; vsaki mi je obljubil, da me ozdravi, a je bilo vse zaman samo da so mi lepe prženili. Šele potem sem se na Vas obrnil, ko sem uvidel, da mi drugi ne morejo pomagati. Jaz Vas bodem vsakemu bolniku priporočal, da naj se do Vas obrne.

Sedaj se Vam še enkrat lepo zahvalim ter ostanem

Vaš iskreni prijatelj
J. LOWSHA.
Jenny Lind Ark.

Na razpolago imamo še mnogo takih zahvalnih pisem, katerih pa radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti. Zatoraj rojaki Slovenci ako ste bolni ali slabi ter vam je treba zdravniške pomoči, prašajte nas za svet, predno se obrnete na drugega zdravnika, ali pišite po novo obširno knjigo ZDRAVJE katero dobite zastoni, ako pismu priložite nekoliko znamk za poštnino. Pisma naslavljajte na sledeči naslov:

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

140 WEST 34th ST.,

NEW YORK, N. Y.

Potem smete z mirno dušo biti prepričani v kratkem popolnega ozdravljenja.

Za one, kateri hočejo osebno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 dopoldne do 5 ure popoldne. V torek, sredo, četrtek in petek tudi od 7-8 z večer. Ob nedeljih in praznikih od 10-11 popoldne.

Edina vinarna, ki toči najboljšo kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Vsem rojakom priporočam
svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna.
Vsak potujoči Slovenec dobro došel.

C. HOFBAUER.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje nohkih oblek kakor tudi v popravo starih vse po zmerno nizkih cenah
CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1406

Nazdar rojaki!

Slovenec in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago. Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

DAVICA

Vsaka družina, katera ima male otroke, morala bi se seznaniti s znaki in zdravljenjem te opasne bolezni, Naš Almanak, kateri se dobi brezplačno opisuje način te in mnogih drugih bolezni. Brzkone vsak slučaj davice in oslovskega kašlja je posledica navadnega prehlajenja. Otrok postaje tožljiv, je zamolkel, ima vročico, kašlja in kiha. Če zapazite prve znake davice ali slične bolezni, dajte neutegoma otroku

Severov Balzam. ZA PLJUČA.

Ono zanesljivo zdravilo krepča clo sestavo ter je zdravljenje, katero opisujemo v našem Almanaku, podpira učinek tega leka tako da celo odvrne grozno bolezen. Vsaj ena steklenica Severova Balzama Za Pljuča morala bi se nahajati v hiši, posebej pa tam, kjer so otroci. Cena tega leka je tako nizka, da si ga vsak laho kupi. Steklenica za 25 in 50c.

KIHANJE

je večkrat prvi znak prehlajenja. Če zakihnete brezdyomno ste sedeli v kakem propihu ali pa ste se na kak drugi način prehladili. Vaš prvi posel naj bode, če vidite, da ste se prehladili da vzemete ene

Severovo Tableto zoper prehlajilo.

Dobroceno zdravilo. Lahko ga nosite pri sebi. Hiter učinke. Nezapustajte nikakvih hudih posledkov. Izleče Vaše prehlajenje. Cena 25c.

V vseh prodajalnah. Zdravniški svet prost.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Jakob Dudenhofer

VINOTRZEC

339 Grove Street, Milwaukee, Wisconsin.

Priporoča vsem slovenskim salonom svoja izvrstna vina in likerje. Ima v zalogi tudi importirana vina likerje, kakor tudi lastnega pridelka.

P. J. DEDRICH je pooblaščen sprejemati naročila in denar.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvažaja pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenem "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrožba zagotovljena. Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizo 19,
ulice CHICAGO, ILL.

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno za zabavo in dvorane za zborovanja.

TELEFON CANAL 7641

Zapomnite si.

Ves denar, ki ga vložite v naš zavod tam 12. januarja, obrestuje se od 1. t. m.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

652 Blue Island Ave.

Uradne ure od 9. predpol. do 4. popl. ob sobotah do 8 ure zvečer.

Varstveni zaklond presega že pol milijona dolarjev.

Ustanovljena 1890.

RAZNO.

Na Nemškem in na Avstrijskem so časopisi vsled podražanja papirja in višjih plač stavev zvišali naročnino. Tudi ostalim tiskovinam je cena poskočila vsled splošne dražnje.

Tudi "Glas Svobode" se ima boriti s istimi razmerami, a naročnine ne poviša, kakor jo je povišala npr. "Nova Domovina". Nasprotno. Dali smo svojim cenjenim čitateljem in naročnikom z opustitvijo precejšnega števila oglasov več dobrega in koristnega čtiva, kakor so ga imeli do zdaj. Dohodki so se vsled tega znatno zmanjšali, stroški pa povišali. Zato pa pričakujemo, da se bo število naročnikov pomnožilo, s čemur bo mogoče list povzdigniti še na višjo stopinjo. Prijatelji in so-mišljeniki, na delo torej! Razširjajte list povsod!

"Grozna" kazen

je zadela ameriškega milijonarja Shepharda! V mesecu oktobru 1905 je v bližini Pariza povozil z avtomobilom nekega otroka do smrti — in radi tega moral je "sedeti" celih 9 dni v preiskavi in plačati \$2000 odškodnine starišem umorjenega otroka! To je res "nečloveška" kazen za milijonarja-ubijalca! Radovedni smo le, kako bi izpadla sodba "pravičnih" sodnikov v slučaju, ako bi se kakemu delavcu to primerilo, kar se je imenovanemu milijonarju.

Varuhi postave so pač po vsem svetu jednaki; povsod delajo globoke poklone pred zlatim teletom, naj si bo že v Ameriki ali v Evropi.

"V imenu kapitalizma!"

Pri nas v Ameriki se razsodbe ne izrekajo več "v imenu postave" (na Avstrijskem se glasi ta formula "v imenu Njegovega Veličanstva cesarja!"), marveč ameriško pravosodje je v zadnjih desetletjih padlo na tako nizko stopinjo, da se vse razsodbe v resnici izrekajo le "v imenu kapitalizma", to je: sodniki presejajo vsako stvar tako, kakor hočejo kapitalisti. Sodniki niso več to, kar bi morali biti, — namreč služabniki pravice, — isti so postali le ponižni slugi vse okružujočega kapitalizma.

Povodenji.

V raznih državah, kakor v Ohio, Pennsylvaniji, Kentucky, Indiana itd., so vsled zadnjega dežja reke tako narastle, da so stopile čez svoje bregove in povzročile obilo škode. Mnogo železniških prog je pod vodo in deloma uničenih, tako da je vsak promet ustavljen. Tudi tovarne so v prizadetih krajih zaprli in z delom prenehali. V Portsmouthu, O., je moralo vsled vedno bolj narasčajočih povodnji zapustiti več sto družin svoja stanovanja in se preseliti drugam, ker je voda vdrla v njih hiše. Velika nevarnost preti tudi mestu Cincinnati O. V Pittsburgu, Pa., je silno narasla reka Allegheny odnesla že deset hiš in jih bo še več, ako se jim ne posreči, napraviti odtoka. Povodenj odnaša mostove in povzroča seveda tudi na polju veliko škodo. Prebivalstvo je vse zbegano in beži v varnejše kraje.

\$1000 nagrade

dobi oni, ki izsledijo dva tatova, ki sta ukradla 200 funtov dinamita v nedeljo večer v Chicagi na 82. cesti družbi Brynes. — Nočni čuvaj je kmalu opazil tatvino in obvestil policijo. Ta je bila takoj na mestu in začela tatove zasledovati. Eden izmed zasledujočih policajev zagledal je v temni ulici sumljivega človeka, nosečega na hrbtno zabojo. Policist ga pozove, da se ustavi, a tuječ z zabojem je ni zadel. Ko se pa spomni, da, ako bi ga slučajno zadel, bi tudi njega neslo v zrak, od koder bi lahko celo Chicago zastoj gledal, — se je tako prestrašil, da je opustil nadaljno preganjanje in se ves tresoč povrnil. — Inšpektor policije južne Chicage je svojim podrejenim organom strogo naročil, da ja ne streljati na tatove, če se bi jih zalotilo. Vsem detektivom, ki so na lovu za dinamitom, bili so odvzeti revolverji, in zabičalo se jim je izrecno, uloviti tičke diplomatičnim potom.

Previden kmet.

Neki kmetič, ki ni imel posebne zaupanja do advokatov, je prišel k nekemu advokatu, ker bi se rad začel težariti s svojim sosedom, s katerim sta se sprla radi ene svinje. Ko je kmet slučaj odvetniku razložil, je uprašal: "Ali upate pričeti tožbo v prepričanju, da tožbo dobite?" — "Seveda jo dobimo," je odgovoril odvetnik. — "Hvala lepa, potem pa ne bom tožil," je pripomnil kmet ter razložil advokatu, da mu je nalašč pripovedoval slučaj tako, kakor da bi bil sam sosed, ki ga je mislil tožiti.

Boj igralnicom.

Francoski minister Clemenceau je prepovedal v Parizu vse igralnice ter pognal osnivalce iz Francoske. Dosedaj je izgnanih 42 oseb, ki so vsi belgijski podaniki. Glavar teh družb je bil belgijski milijonar Marquet, ki je začel svojo karijero s snaženjem posode v neki mali gostilni. S kvartanjem si je pridobil leta 1901 v Parizu 10 milijonov frankov, a vse je tako podkupil, da ni bil pod policijskim nadzorstvom.

Novodobni Harun-Al-Rašid.

Francoski minister Fould je imel navado, da je preobleden nadzoroval razne podrejene urade. Neki dan je prišel na glavno pošto v Parizu ter videl, da čaka pred oddelkom kakih 20 oseb, dočim sta se dva uradnika notri mirnotušno razgovarjala. Minister je udaril s palico po mizi, na kar se je eden uradnikov zadržal nad njim: "Zdi se mi, da si domišljujete, da sem Vaš sluga?" Minister mu odgovori: "Seveda si domišljujem; le pogledite me natančneje." — "Dosti dobro Vas vidim, da ste odurno bitje," mu je odvrnil uradnik. — Drugi dan je bil uradnik poklican k ministru, in lahko si mislimo, kako se je prestrašil, ko je zagledal pred seboj "odurno bitje" od prejšnjega dne.

ODPRTO PISMO SLOVENCEM.

Castiljvi zdravnik Dr. E. C. Collins M. I., New York.

Lepo se Vam zahvalim za Vaša zdravila. Vi ste me izdružili popolnoma. Ta prvokrat, ko sem jih vzela, sem poznala, da nucajo mojemu telesu. Za vsako bolezen se bodem na Vas obrnila. Prosim, proglasite to v slovenske liste, ker Vaša zdravila so resnične, resnične!
Good-bye!

Marija Terlep.

Box 274, Forest City, Pa.

IŠČEM rojaka Andreja Spolak. Pred tremi meseci je še bival v Leadville, Colo., in rad bi zvedel, kje je sedaj. Sram ga bodi, ako ne stori svoje dolžnosti. Anton Logar, Box 28 Ravensdale, Wash.

IŠČEM rojaka Johna Petrina pd. Kosmač na Rečici, Spod. Štajersko. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoli naznaniti. — Tomaž Žovle, P. O. Box 13, Mackay, King Co., Wash.

IŠČEM svojega brata Franceta Prevc, ki je pred dvema mesecema odšel iz Clevelanda. Kdor ve za njegove naslov, naj mi ga naznani. — Rudolf Prevc, 3333 St. Clair ave., N. E., Cleveland, O.

IŠČETA SE Mihael in Marija Videc (brat in sestra); prvi star 19, druga pa 23 let; doma iz Veličega Globočega štv. 16 pošta Krka. Dozdevno se nahaja Mihael Videc nekje v Clevelandu ali pa v okolici. — Če kdo rojakov ve za naslov enega ali drugega, naj ga blagovoli naznaniti Jakobu Cesar, Box 328, Toluca, Marshall Co., Ills. Stvar je zelo važna in velikega pomena.

Koledarji po lekarnah zastoj.

Severovi slovenski koledarji za leto 1907 so pravkar dogotovljeni, polni najboljših nasvetov in koristnega čtiva za vse. Nadalje ima 12 strani za vpisovanje dnevnih dogodkov v letu. Uprašajte po tem koledarju v lekarni, in dobite ga brezplačno. Ako pa Vam lekarnar ne more ustreči, ali če živite izven mesta, potem pišite ponj na W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Socijalizem z ozirom na cerkev in vero.

(Socijalistom okoli "Glasnika".)

Mr. R. S., kateri se je v calumet-skem "Glasniku" zagnal v socijalizem, je velik naivnež. In ne samo naivnež temveč tudi smešen je. Mož bi bil rad nepristranski: povedal bi rad nekaj, kar je v resnici in tako, da ne bi nikogar bolelo. V par potezah se mu je to posrečilo. Čimdalje se pa vleče njegov vodeni članek — ktereга dober del si je izposodil — tembolj skače pisatelj iz tira; naivni R. S. je pokazal, da razpravlja in sodi iz stališča one kopicе ljudi, ki se klanjajo do tal klerikalizmu in reakciji. Njegov "Socializem" ima popolnoma klerikalno lice. Tuptam predoči kako temeljno točko, navede par izrazov tega ali onega zagovornika socijalizma (Marks, La Salle, Engels) in hipoma vse skupaj zabeli s svojimi smešnimi definicijami.

V 4. št. Glasnika je s svojim "Socializmom" prigunjal tudi do praga sv. katoliške cerkve. Tu si je pa dovolil malo več duška. Kaj pravi?

"Zvano je, da so socialisti dandanes povsem nasproti cerkvi. Mnogo socialistov je, ki sovražijo cerkev bolj kakor kapitaliste. Za to postopanje se da našeti več vzrokov. (In ravno klerikalni fanatiki so mojstri pri krpuanju vzrokov.) Prvi vzrok je brez dvoma odločni nastop cerkve (pa ne v Franciji?) proti socialistom in javni nastop krščanskih strank proti socialistom v državnih zborih. Socialisti gledajo na cerkev, kakor pomagalko kapitalistov ter jo smatrajo samo kot tako za veliko kapitalistično družbo, ki mora pasti pod socializmom."

Tako gospod R. S. Cerkveni nastop proti socijalizmu se upošteva le toliko kolikor dosega še njena moč in vpliv. Ker pa cerkev dandanes politično peša in hira na vseh koncih in krajih, ni pričakovati od nje bogvekakšnih ovir. Katoliška cerkev si je po lastni krivdi — po svojem prehodu iz naturalnega v kapitalistično gospodarstvo — nakopala smrtno bolezen, za katero več ni leka na tem svetu. Bližnja socijalistična država bi samo povspospela njen padec. Da tvori cerkev ogromen kapital, ki reprezentuje milijone bogastva v novcih, dragotinah, stavbah itd., to je resnica. Največji kapitalist je nedvomno papež sam. Njegovo ogromno premoženje ima svoj izvir še v srednjem veku. Takrat, ko se je katoliška cerkev povzpela do viška svoje nasilne moči in slave, takrat so se papezi potom takozvanih "Izidoričnih dekretalij" krivičnim potom polastili ogromnih svot cerkvenega premoženja, ki je bilo last ubožnih slojev in v ta namen darovano od premožnejših vernikov. Ta kapital je tekom stoletij postal velikanski kvas, ktereга niso omajale niti najhujše protikatoliške krize. In danes je papež prvi kapitalist na zemlji, ktereга ne doseza niti Rockefeller, in njegova družba (cerkveni uradniki je eden izmed največjih stebrov emotnega kapitalizma. Od posvetnega kapitalizma vsaj kalkortoliko drobtinic odpade na mezdnó delavstvo, a pri cerkvenem bore malo. So sicer profesionisti, slikarji, kiparji, podobarji, arhitekti etc., ki imajo več ali manj zaslužka pri cerkvah, a opomniti je treba, da te v večini plačujejo verniki oziroma proletarijat; cerkveni kapital ostane nedotaknjen. Milijoni in milijoni, kateri so izprešani iz ljudstva, so torej izgubljeni za človeštvo, zapadejo takozvani "mrtvi roki", ki jih zakopje in čuva le za svoj dobrobit. Socijalizem, ki zahteva odpravo kapitala v prid gnotne enakosti vsacega člana človeške družbe (mislim one člane, ki bodo proizvajali (producirali); lemah ostane tudi nadalje brez imetja. "Kdor ne dela, naj tudi ne je," je popolnoma umesten pregovor), je torej popolnoma opravičen boriti se zajedno tudi proti cerkvenemu kapitalu. V razrednem boju ne pozna proletarijat na kapitalistični strani nobene izjeme. Naj bo papež, kronan vladar, grof ali

pa navaden lastnik rudokopov, tovarni in široširnih zemljišč.

To je tisti "vzrok", ki ga navaja g. R. S. v svojem "Socializmu" za "sovražstvo" med cerkvijo in socijalizmom. "Odločen nastop" proti nam nima nobenega pomena. Cerkveni uradniki s šefom (papežem) vred delajo lahko zgago, kolikor hočejo — bistvu socijalizma ne morejo škoditi.

(Dalje pride.)

Listu v podporo:

Lojz Rajnič 50c
Frank Krohnik 10c
Val. Pötisek 50c
ker so John Mustar, Jos. Novosel, John Hrovat, Alojz Kusl in Mihael Žabkar glasovali, da bi gaspud Podgoršek v fari še ostal.
Ivan Gregorčič: da bi znižali cene pri sv. zakramentih . . . 50c
Joe Kravanja 25c

CENIK

knjig, ki se dobivajo v zalogi "Glas Svobode":

Robinson stara izdaja) 60c
Zbrani spisi Jos. Jurčiča . . . 6.60c
Mali vitez I, II. in III. del . . 3.50c
Kralj Matjaš 50c
Potop 3.20c
Preko morja 40c
Opatov praporček 35c
Elizabeta angleška kraljica . . 20c
Jama nad Dobrušo 20c
Vrtmirov prstan 20c
Eno leto med Indijanci 20c
Erazem Predjamski 20c
May Eri 20c
Tiu Ling 20c
Strelec 25c
Naselnikova hči 20c
Pod turškim jarmom 20c
Fran baron Trenk 20c
Poslednji Mehikanec 25c
Na preriji 25c
Naseljenci 25c
Stezjosledec 25c
V gorskem zakotju 20c
Za kruhom 20c
Krištof Kolumb 40c
Kortonica 30c
Žrtev razmer 25c
J. Pagliaruzzi, zbrani spisi, 2 zvezka . . . . . \$ 60
Pavlina Pajkova: Slučaji usode . . . . . —75
Na razstanku 1.00
Sienkiewicz: Križarji (debel zvezek), krasen roman . . . 2.60
Kirdžali, roman . . . . . —80
Govekar: O te ženske! — črtice 1.00
Zofka Kveder: Odsevi 1.00
Marco Visconti — zgodovinski roman 1.20
Trije Mušketirji — zgodovinski roman 2.50
Islandski ribič . . . . . —60
Sienkiewicz: "Brez dogme" — znamenit roman 1.50
Grof Monte Christo v 4 delih 2.00
Židovsko nraoslovje . . . . . —10
Cankar: Knjiga za lahkomišelnice ljudi 1.25
Zofka Kveder: Iz naših krajev 1.25
Koristka . . . . . —40
Moje ječe . . . . . —35
Gozdovnik . . . . . —50
Pred nevihto . . . . . —30
Boj za pravico . . . . . —50
Veliki trgovec . . . . . —60
Beneški trgovec . . . . . —40
Venec slovanskih povestij: IV., V., VI., VII., VIII. in IX. zvezek po 60
Narodna biblioteka, 6 zvezkov različne vsebine, poučljivo in zabavno, vsak za se . . . . . —20
Janko Kersnik: Zbrani spisi, 8 zvezkov, krasni romani in novele, zvezek po . . . 1.25
Spisi Andrejčevega Jožeta: M. Klander . . . . . —20
Amerika . . . . . —20
Popotni listi . . . . . —20
Nekaj iz ruske zgodovine
Kneipp: Domači zdravnik (priporočljivo) . . . . . —60
Marija hči polkova . . . . . —20
Hedvika banditova nevesta . . —20
Viljem baron Tegetthoff . . . —30
Stoletna pratika . . . . . —60
Slovenski fantje v Bosni (zgodovinsko delo izza časa bosanske okupacije), 2 zvezka skupaj 1.50
Avstrijski junaki . . . . . —75

SLOVENSKA GOSTILNA

PRI

FRANK ČEHU

Naznam rojakom, da točim vedno dobro pivo in domače vino ter druge pijače.

Fine smodke na izbiro

Rojaki dobe pri meni stanovanjes hrano

Priporočam se za obilen obisk. S spoštovanjem

FRANK ČEH

568 Centre Ave., CHICAGO, ILL.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregan ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

Wilke

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

Izkušen fotograf

Izdela najbolj različne slike.

Povečanje slik.

Gumbi s sliko.

Slike za posameznike, družine in otroke.

Vsaka velikost, Jamčenje za delo.

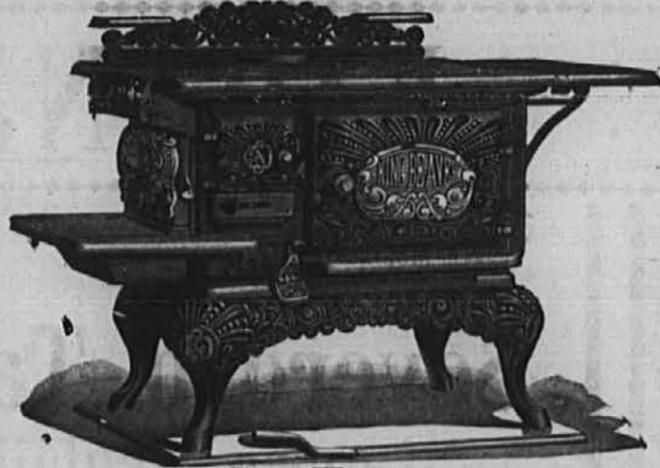
Vsaha kakovost. Primerne cene.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborno prebavljanje.
Trdno zdravje.

Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolezní od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezní.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.